

تقدیم به پدر و مادر عزیزم که دعای خیرشان در هر لحظه از زندگی‌ام بدرقه‌ راهم بوده ...

مقدمه

خیر الکلام ما قل و دل

بهترین سخن آن است که کوتاه و قابل فهم باشد.

به یک سیاستمدار گفتند برای انجام دادن یک سخنرانی چقدر زمان لازم داری؟ او پاسخ داد: «برای ۱۵ دقیقه سخنرانی یک ماه»

و برای دو ساعت سخنرانی در همین لحظه آمادگی دارم.»

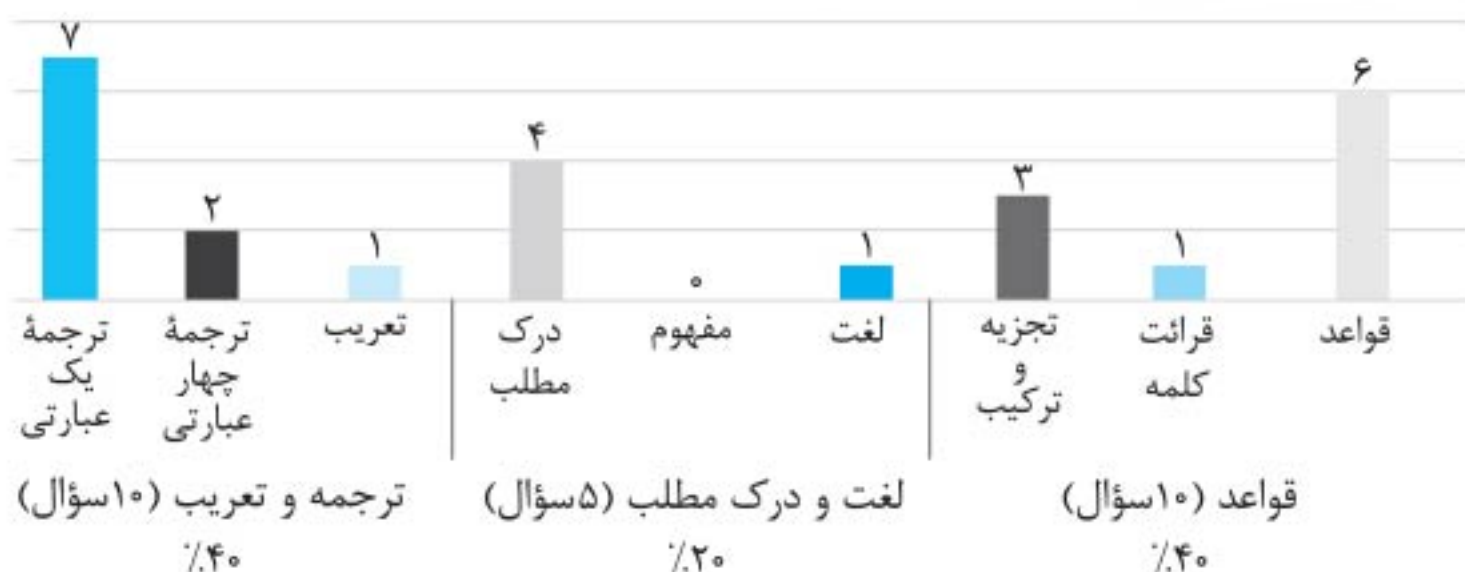
حتماً در سال حساس کنکور متوجه شده‌اید که اصولاً خلاصه و دقیق حرف زدن یا نوشتن، زمان بر است و فکر و تمرکز بالایی لازم دارد که احتمالاً حین خلاصه‌برداری‌های شخصی خودتان هم به این امر توجه کرده‌اید چه برسد به این که بخواهید یک کتاب بنویسید...

و اما کتابی که اکنون در مقابل شماست حاصل برنامه‌ریزی، تفکر و رصد کردن وضعیت دانش‌آموزان، آزمون‌های آزمایشی و کنکورهای برگزار شده در سال ۹۸ و ۹۹ است.

بنابراین دربرگیرنده نیازهای هر نوع دانش‌آموز و در هر سطحی خواهد بود، که در زیر اجمالاً به ویژگی‌های آن اشاره می‌کنیم:

- ◀ جمع‌بندی عربی به صورت موضوعی و مبحثی
- ◀ ارائه درسنامه ترکیبی و متفاوت با روش‌های تستی و سرعتی
- ◀ دسته‌بندی سؤالات هر مبحث جهت تسلط دقیق‌تر شما روی موضوعات مختلف
- ◀ جمع‌آوری تست‌های مهم کنکورهای سال‌های اخیر و سؤالات تألیفی و ترکیبی در مواردی که کمبود و خلأ وجود داشته. (حدود ۱۰۰۰ تست ضروری در این کتاب جمع شده است)
- ◀ پاسخ‌های تشریحی منطبق با نکاتی که در درسنامه تدریس شده.
- ◀ ارائه واژه‌نامه الفبایی از سال هفتم تا دوازدهم (تمام لغات دوره اول و دوم در این قسمت است)

بودجه‌بندی موضوعی نظام جدید

۲۷. «مؤمنان اگر در نماز خود خشوع کنند، خداوند در انجام کارهای خوب، آنان را موفق خواهد کرد!»: (زبان ۹۶)

- (۱) إذا تواضع المؤمنون في الصلاة فسوف يوفق الله في أعمال الحسنات!
- (۲) إذا يكون المؤمنون متواضعين في الصلاة فينجح الله في أعمالهم المحسنة!
- (۳) إن خشع المؤمنون في صلاتهم، فسيوفقهم الله في القيام بالأعمال الحسنة!
- (۴) إن كان المؤمنون خاشعين في صلاتهم فينجحهم الله في كل الأعمال الحسنات!

۲۸. «هر لحظه ملتمسانه از خدا می خواهیم که طالبان علم را از سلامتی کامل برخوردار کند!»: (انسانی ۹۶)

- (۱) كل لحظات نريد من الله بالتماس أن يتمتع طلاب العلم بسلامة التامة!
- (۲) كل لحظة نطلب من الله ملتسمين أن يتمتع طالبی العلم بالصحة الكاملة!
- (۳) في كل لحظة نسأل الله ونحن ملتسمين أن يهب سائلي العلم بصحة تامة!
- (۴) في كل لحظات رجونا من الله بالتماس أن يهب باحثون العلم السلامة كاملة!

۲۹. «دریاباش که اگر سنگی به سویت پرتاب کردند، سنگ غرق شود نه این که تو متلاطم شوی!»: (تجربی ۹۶)

- (۱) كالبحر فإذا رموا الحجر اليك يُغرق حجراً ولا تصبح مؤاجاً!
- (۲) كالبحر فإن رموا إليك، غرق حجراً لا إنك تصير هائجاً!
- (۳) بحرأ فإن رموا حجراً نحوك، غرق الحجر لا أن تُصبح متلاطماً!
- (۴) بحرأ فإذا رموا الحجر نحوك، يغرق الحجر لا أن تصير متلاطماً!

۳۰. «این جا تجاری ارزنده است که ما آن ها را از بزرگان خود به ارث می بریم شاید از آن ها عبرت بگیریم!»: (ریاضی ۹۶)

- (۱) هنا تجارب قيمة نرثها من كبارنا لعلنا نعتبر بها!
- (۲) هناك تجارب قيمة ورثناها من كبارنا لعلنا نعتبر منها!
- (۳) هنا تجارب ثمينة الذي ورث كبارنا إيلنا لعلنا إعتبرنا بها!
- (۴) هناك تجارب ثمينة نرث من كبار قومنا لعلنا إعتبرنا منها!

۳۱. «خدایا! کمکم کن تا عهدی را که در طوفان با تو بستم در آرامش فراموش نکنم!»: (رب ۹۷)

- (۱) ساعدني أنني لا أنسى العهد في العاصفة أعاهدك في الهدوء!
- (۲) ساعدني كي لا أنسى في الهدوء عهداً عاهدته معك في العاصفة!
- (۳) أريد منك أن تستعني في الهدوء أن لا أنسى عهداً عاهدتك في العاصفة!
- (۴) استعني كي لا أنسى العهد الذي في العاصفة عاهدته معك به في الهدوء!

۳۲. «فرزندان ما در پی دوستانی هستند که با آنان راحت حرف بزنند و از چیزی نگران نباشند!»: (خارج ۹۷)

- (۱) إن أبناءنا يفتشون عن رفقاتهم ليحدثوهم بسهولة ولا يقلقون من شيء!
- (۲) يبحث أبناءنا عن أصدقاء يتكلمون معهم براحة ولا يكونون قلقين من شيء!
- (۳) يُفتش أولادنا عن الأصدقاء حتى يتحدثوا معهم في راحة ولن يقلقوا من شيء!
- (۴) إن أولادنا يبحثون عن الرفقاء الذين يتكلمون معهم بكل سهولة ولن يكون قلق من شيء!

۳۳. «وقتی نمی توانیم گذشته را تغییر دهیم، نباید خود را سرزنش کنیم، بلکه باید تجربه کسب کنیم!»: (زبان ۹۷)

- (۱) إن لا نستطيع أن نغير الماضي، فلا نعاقب أنفسنا، بل يجب علينا أن نجرّب!
- (۲) إذا لا نستطيع أن نتغير الماضي، يجب أن لا نعاتب أنفسنا، بل علينا أن نُجرّب!
- (۳) عندما لا نقدر أن نغير الماضي، علينا أن لا نعاتب أنفسنا، بل يجب علينا أن نكتسب التجربة!
- (۴) عندما لا نقدر بتغيير الماضي، يجب أن لا نعاقب أنفسنا، بل علينا بكسب التجربات والعبر!

١١٤. عَيِّن الخَطَأَ حسب الحقيقة و الواقع:

- (١) الينابيعُ هي العيونُ المملوءة بالماء في أسفلِ الجبال أو بينها عادةً!
- (٢) كُلُّ سنةٍ يَتَشَكَّلُ من اثنى عشر شهراً كما كُلُّ فصلٍ يَتَشَكَّلُ من اثنى عشر أسبوعاً تقريباً!
- (٣) الجِلْمُ أو الصَّبْرُ أحدُ علامَاتِ الانسانِ المؤمنِ عند الغضبِ!
- (٤) الشِتَاءُ هو الفصلُ الرَّابِعُ و يتبدَّلُ فيه لونُ الأرضِ من الأبيضِ إلى الأصفر!

١١٥. عَيِّن الخَطَأَ في التعاريف:

- (١) البُقْعَةُ: قطعةٌ من الأرضِ تَمَيِّزُ مَما حولها يمكن أن تناسب الزراعة أو لا و جمعها «البُقْعاء»!
- (٢) البهائم: كُلُّ ذاتِ أربعِ اقدامٍ من دوابِ البَرِّ و هي إما اهليَّةٌ إما وحشيَّةٌ و مفردُها «بهيمة»!
- (٣) الجواز: وثيقةٌ تمنحها الدَّولةُ لأحدِ رعاياها لإثباتِ شخصيَّتهِ عند رغبته في السَّفَرِ إلى الخارجِ!
- (٤) المِشمش: من الفواكه الصيفية التي لونه أصفر و يأكله الناس طازجاً أو مجففاً و قد يُؤكَلُ نواه ايضاً!

١١٦. أيُّ جوابٍ لا يحتوي على كلماتٍ قريبةٍ المعنى؟

- (١) الجذوة / المُستعرة / الناس / الشَّرَّة
- (٢) الغراب / البومة / الحمامة / الطائر
- (٣) المدينة / المحافظة / القرية / البلد
- (٤) الريح / المَطَرُ / الجَوُّ / الغيم

١١٧. عَيِّن الخَطَأَ في شرح الكلمات:

- (١) رياحٌ حلزونيةٌ شديدةٌ تَتَحَرَّكُ بشكلٍ دائريٍّ و تُسحبُ الأشياءَ داخلها! (الإعصار)
- (٢) اللونُ الذي يَجذبُ جميعَ الأشعةِ الساقطةِ عليه دون أن يعكسَ جزءاً! (الأسود)
- (٣) يتشكَّلُ عند التِّقاءِ تياراتٍ رطبةٍ و حارَّةٍ مع تياراتٍ باردةٍ مِنَ الهواءِ! (السحاب)
- (٤) سلسلةٌ مِنَ الصُّورِ الثابتةِ يظنُّ المُشاهدُ بأنَّها مُتحرِّكةٌ! (الفلم)

١١٨. عَيِّن الخَطَأَ في التعاريف:

- (١) القائد: مَنْ يقودُ الجيشَ أو رئيسُ البلادِ و هو يأمرُ المسلمين و ينصحهم لأداء الواجبات و جمعه «قادة»
- (٢) العميل: جاسوس يعمل لصالح دولة أجنبية فيدعو إلى التفرقة عادةً و جمعه «عمال»
- (٣) الصالة: وَسَطُ البيتِ أو حجرةٌ واسعةٌ أو مكانٌ وسيعٌ للتجمُّعِ كصالة المطار أو سينما مرادفها «قاعة»
- (٤) الذكريات: ما نتذكَّرُ من الحوادثِ الماضيةِ و تبقى في ذاكرتنا و تكون مُرَّةً أو حلوة مفردُها «ذكري»

١١٩. عَيِّن الصَّحِيحَ حسب الحقيقة و الواقع:

- (١) الثَّلُوجُ هي ما تَنزَلُ مِنَ السَّمَاءِ في الفصلِ الأوَّلِ و الثاني من السنة!
- (٢) من يَخْدِمُ أعداءَ الوطنِ و يرتكبُ الخيانةَ في حَقِّ شعبها يسمَّى العميل!
- (٣) عندما تُريدُ أن نغسلَ أسناننا، نَسْتفيدُ مِنَ المِسك!
- (٤) المطار هو المكانُ الذي يقومُ فيه موظف الجمارك بتفتيشِ بضائع المسافرين!

١٢٠. عَيِّن الخَطَأَ في الإيضاحات:

- (١) آكلة الحشرات و تغيُّراتها اللونية سريعة و تحتوي على مزيج من الألوان ← الفراشة
- (٢) طائرة تُستعينُ بحاسةٍ سمعها القويَّةِ و عينيها الكبيرتين اللتين لاتنام الليل عادةً ← البومة
- (٣) جميعُ الشؤون التي نَتَّخِذُها لاثقاء الأمراض كالنظهير و التنظيف و الرعاية ← الوقاية
- (٤) سائل نباتي أو حيواني أو معدني نَسْتعمله في الطعام و لحركة المحركات ← زَيْت

٢٠٣. عَيْنُ مَا لَيْسَتْ فِيهِ الْمَفْرَدَاتُ الْمُتَضَادَّةُ:

- (١) هَدَى الْعَالِمُ الْمُوَحِّدُ الرَّجُلَ الْكَافِرَ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ!
- (٢) عَلَيْكُمْ بِإِقَامَةِ الصَّلَاةِ وَمَعْرِفَةِ الْمَعْرُوفِ مِنَ الْمُنْكَرِ!
- (٣) وَجَدَ الْحَاكِمُ قُرْبَ هَذِهِ الْمُسْتَنْقَعَاتِ قَوْمًا غَيْرَ مُتَمَدِّنِينَ!
- (٤) الْحَاكِمُ لَهُ وَجْهٌ جَمِيلٌ لَكِنَّ وَجْهَ ابْنِهِ قَبِيحٌ!

٢٠٤. عَيْنُ مَا لَيْسَتْ فِيهِ الْمَفْرَدَاتُ الْمُتَضَادَّةُ:

- (١) تُؤَدِّي هَذِهِ الدَّلَافِينُ دَوْرًا مُهِمًّا فِي الْحَرْبِ وَالسَّلْمِ!
- (٢) أَنَا أَيْضًا سَأَشْتَرِكُ فِي السَّبَاقِ الصَّعْبِ وَهَذَا يَسِيرٌ مَعَ الْجَدِّ!
- (٣) هَذَا الْحَيَوَانُ الذَّكِيُّ يُجِيبُ مَسَاعِدَةَ الْإِنْسَانِ فِي الْبِحَارِ!
- (٤) كَيْفَ يَسْتَطِيعُ هَذَا الدَّلْفِينُ أَنْ يَقْفِزَ إِلَى الْأَعْلَى وَالْأَسْفَلَ!

٢٠٥. عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ مُرَادِفِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) الْإِسْتِهْزَاءُ بِالْآخَرِينَ هُوَ تَسْمِيَتُهُمْ بِالْأَسْمَاءِ الْقَبِيحَةِ: السَّخْرِيَّةُ
- (٢) أَحَدُ النَّاسِ يَزْتَكِبُ ذَنْبًا: غَيْبَةً
- (٣) تَجَسَّسَ عَلَيْهِمْ فِي عَمَلِهِمْ: تَسْمِيَةً
- (٤) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ: لَا تَأْمُرُوا

٢٠٦. عَيْنُ مَا لَيْسَتْ فِيهِ الْمَفْرَدَاتُ الْمُتَضَادَّةُ:

- (١) إِنْ تَخْفَى أَوْ تُظْهِرِي هَذِهِ الْأَسْرَارَ، سَوْفَ تَفْشَى يَوْمًا!
- (٢) لَقَّبْتَ هَذَا الْعَادِلَ بِلِقَبِ سَيِّئٍ فَأَنْتَ الظَّالِمُ وَهُوَ الْمَظْلُومُ!
- (٣) اللَّهُ يَأْمُرُ الْمُؤْمِنَ أَنْ يُقِيمَ الْفَرَائِضَ وَيَنْهَاهُ عَنِ الذُّنُوبِ!
- (٤) إِقْرَأْ آيَاتِ مِنْ أَكْبَرِ سُورَةِ الْقُرْآنِ فِي الْإِصْطِفَافِ الصَّبَاحِيِّ غَدًا!

٢٠٧. فِي أَيِّ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ الْمُرَادِفُ أَوْ الْمُتَضَادُّ:

- (١) لَنْ تَجِدَ أَشْرَفَ وَأَجَلَ مِنَ الْمَعْلَمِ فِي الْمَجْتَمَعِ!
- (٢) هَمَسَ زَمِيلِي فِي أُذُنِي ثُمَّ صَرَخَ فَجَاءَ!
- (٣) كُنْتُ أَقْرَأُ دُرُوسِي مَرَّةً وَأَسْتَرِيحُ تَارَةً فِي الْبَيْتِ!
- (٤) انْسَحَبِ الْأَعْدَاءُ مِنَ الْحُدُودِ وَ مَا اسْتَطَاعُوا الْفُوزَ!

٢٠٨. عَيْنُ مَا فِيهِ الْمُرَادِفُ:

- (١) هَذَا التَّلْمِيذُ الْمُمْتَازُ أَحْسَنُ طَالِبٍ فِي صَفَّنَا أَخْلَاقًا!
- (٢) كَانَ أَحَدُ زَمَلَائِي يَلْتَفِتُ إِلَى الْوَرَاءِ وَيَتَكَلَّمُ مَعَ الَّذِي خَلْفَهُ!
- (٣) خَجَلَ الطَّالِبُ الْمَشَاغِبُ مِنْ سُلُوكِهِ وَ نَدَمَ كَثِيرًا!
- (٤) وَافَقْتُ مَعْلَمَتِي الْعَزِيزَةَ عَلَى اقْتِرَاحِ طَالِبَةٍ مُمْتَازَةٍ!

٢٠٩. عَيْنُ مَا فِيهِ الْمُرَادِفُ:

- (١) تَنْمُو أَثْمَارُ هَذِهِ الشَّجَرَةِ الْعَجِيبَةِ عَلَى جِذْعِهَا بَدَلِ غُصْنِهَا!
- (٢) فَالِقُ الْحَبِّ وَ النَّوَى وَ مَخْرَجُ الْحَيِّ مِنَ الْمَيِّتِ هُوَ الرَّبُّ!
- (٣) مُبَارَايَاتِ كُرَةِ الْقَدَمِ تَنْعَقِدُ بَعْدَ نَهَائِهِ هَذِهِ الْمُسَابَقَاتِ!
- (٤) رَأَيْتُ شَجَرَةً فِي الْغَابَةِ يَبْلُغُ إِرْتِفَاعُهَا أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ مِتْرٍ!

درک مطلب

هر سال یک متن ۶ یا ۷ خطی در کنکور داریم که ۴ سؤال از محتوا و مفهوم آن پرسیده می‌شود و ۳ سؤال از قواعد متن (در قالب تجزیه و ترکیب) که در بخش قواعد به آن پرداخته‌ایم. دقت کنید که این متن از لغات کتاب درسی ساخته می‌شود ولی خود متن عیناً در کتاب نیست. بنابراین علاوه بر تسلط بر کلمات کتاب، باید متن خوانی هم کنید؛ مثلاً ۱۵ متن کنکور را بخوانید و ترجمه خود را با پاسخ نامه تطبیق دهید تا متوجه ایرادات و کاستی‌هایتان در فهم متن شوید و ساختارها و لغات رایج و پرتکرار را بشناسید. ضمناً نگران لغات خارج از کتاب یا لغاتی که در نظام قدیم بوده است و شما نخوانده‌اید نباشید چرا که در کنکور نظام جدید از لغات کتاب خودتان به شما متن می‌دهند.

• به طور کلی می‌توان متن‌های درک مطلب را به دو دسته اصلی تقسیم کرد:

۱ متن‌های علمی، واقعی، درباره حیوانات، تاریخی، حکایت یک قصه و...

۲ متن‌های مفهومی، استنباطی، نمادین، استنتاجی و...

• بهترین راه برای جمع‌بندی بخش متن و درک مطلب این است که از هر دو موضوع فوق تعدادی متن نکته‌دار و متنوع بخوانیم و گزینه‌ها را موشکافی کنیم. هم‌چنین بهتر است قبل از مطالعه متن، نکات عمومی و تکنیک‌های رایج را دوره کنیم:

۱ حتماً متن را با دقت و حوصله بخوانید و از سریع خواندن متن و روخوانی سرسری پرهیز کنید.

۲ اگر متن دسته اول (علمی، واقعی، ...) بود، کاملاً مقید به متن باشید یعنی جملات متن نسبت به استدلال و استنباط و مفهوم‌گیری اولویت دارد اما اگر از دسته دوم (مفهومی) بود به گزینه‌هایی که عیناً در متن آمده با تردید نگاه کنید. سعی کنید از جملات و بخش‌های مختلف متن مفهوم بگیرید مثلاً اگر می‌گوید «پیرزنی را دیدم که آهن را به سنگ می‌کوبید تا سوزن بسازد» نروید در گزینه‌ها عیناً این محتوا را انتخاب کنید بلکه دقت کنید که مفهوم این عبارت مواردی مثل «اراده، صبر و پشتکار» است.

۳ برای پاسخ به سؤالات مفهوم به ۲۰٪ اول و آخر متن دقت کنید. برای پاسخ به سؤالات نتیجه‌گیری و نام‌گذاری به قسمت‌های پایانی متن توجه کنید و برای حل سؤالات مقید به متن (سؤالاتی که از خود متن می‌پرسد) هم طبق بخش‌های خواسته شده در متن حرکت کنید.

۴ گزینه‌هایی که کلمات یا قیده‌های مطلق دارند معمولاً غلط هستند؛ مانند «أبداً، فقط، إنما، لای نفی جنس، لن، دائماً، به کار رفتن اسلوب حصر و اختصاص» و...

۵ معمولاً ۲ سؤال را می‌توان راحت حل کرد یک سؤال دقت و موشکافی می‌خواهد و یک سؤال هم دقت و موشکافی و تجربه متن خوانی و شناخت دیدگاه طراح را می‌طلبد (هم دقت هم تجربه).

۶ در آزمون سال ۹۸ غالب متن‌ها در دسته اول بودند و به طور کلی متن و سؤالات چالشی و اختلافی نداشتیم که این می‌تواند در آزمون سال ۹۹ هم تکرار شود. پس سعی کنید روی متن‌هایی که برگرفته از کتاب‌های درسی هستند بیشتر تمرکز کنید.

■ دقت کنید در انتخاب متن‌های زیرملاک ما، سال و رشته نبوده بلکه با دقت در متون، تمام درک مطلب‌های نکته‌دار و متنوع را آورده‌ایم پس با وسواس بخوانید و گزینه به گزینه را با علت، رد و قبول کنید.

۱. حواستان باشد که «فقط» در جملات مثبت غالباً باعث غلط شدن گزینه است ولی در جملات منفی لزوماً غلط نیست.

مثال: التّجّاح للسّاعی فقط ← موفقیت فقط برای تلاشگر است. x / لیس التّجّاح للسّاعی فقط ← موفقیت فقط برای تلاشگر نیست. ✓

مروری بر قواعد هفتم، هشتم و نهم

در زبان عربی کلمات به سه دسته تقسیم می‌شوند: اسم، فعل و حرف^۱ که نکات هر بخش را دوره می‌کنیم:

الف اسم

برخی ویژگی‌های اسم:

- ۱ ال گرفتن **مثال** المؤمن
- ۲ تنوین داشتن (ـَ، ـِ، ـُ) **مثال** عالماً، کتابٌ
- ۳ مضاف شدن **مثال** تلميذ المدرسة
- ۴ مجرور شدن **مثال** في البيت
- ۵ ختم شدن به «ة» و «اء» **مثال** حسنة، علماء
- ۶ منادا بودن **مثال** يا مُتوكلُ

از نظر تعداد (مفرد، مثنی، جمع)

- ◀ مفرد بیانگر یک شخص یا یک چیز است. **مثال** المدرسة / کتاباً / الرجل
- ◀ مثنی بیانگر دو شخص یا دو چیز است و با «ان» و «ین» می‌آید. **مثال** معلّمان / عالمّین / کتابین / مُسلمتان
- ◀ جمع بیانگر بیش از دو نفر یا دو چیز است و به دو دسته تقسیم می‌شود:
  - ۱ جمع سالم: الف) مذکر: (۱) وَنَ **مثال** مؤمنون (۲) یَنَ **مثال** معلّمین / ب) مؤنث: ات **مثال** عالمات
  - ۲ جمع مکسر **مثال** مدارس / أشجار / عُرف

تذکر پنج گروه از کلمات را با جمع مذکر یا مثنی اشتباه نگیریم:

- ۱ جمع‌های مکسر **مثال** میادین / قوانین / شیاطین / مساکین / سلاطین / مجانین / بساتین
  - ۲ جمع‌های مکسر **مثال** اُدیان / اذهان / إخوان / أغصان / غزلان / جیران / فِتیان / بُلدان
  - ۳ کلمات بر وزن «فَعْلان» **مثال** عَطْشان / رَحمان / غَضبان / جَوْعان / فَرَحان
  - ۴ مصدرها **مثال** جَریان / دَوَران / فَوَران / عِصیان / نِسیان / طَیَران / جَوَلان / کُفران / عُدوان / قُرآن
  - ۵ کلمات مفرد **مثال** قرین / حنون / حنین / معجون / مقرون / مضمون / مشحون
- نون این‌ها هیچ‌گاه حذف نمی‌شود (برخلاف مثنی و جمع مذکر که وقتی مضاف می‌شوند، نونشان حذف می‌شود).

۱. مبحث حروف در بخش‌های مختلف مثل ترجمه فعل مضارع، حروف مشبّهة بالفعل، حروف جزو... به طور مجزا بررسی شده است.

٣. صفت و مضاف اليه

٣١٦. عَيَّن ما لِيست فيه الصفة:

- (١) سوف نساfer فى الأسبوع القادم إلى المناطق المعتدلة من بلادنا!
- (٢) آيات الله فى العالم كثيرة و على المسلم أن يتدبّر فيها!
- (٣) إنتخب الرئيس شاباً كان مملوءاً بالتجارب القيّمة!
- (٤) أعطانى أمين المكتبة كتاباً علمياً حتّى أطلعه!

(تجربى ٩٧)

٣١٧. عَيَّن ما لِيس فيه نعت أو صفة:

- (١) له زوجة ذات عفة تترى أولادها الصالحين!
- (٢) ما رأيك يا أخى، فرأيك الرأى الخطير عندى!
- (٣) أتعرف رجلاً محترماً فى المدينة أراجع إليه!
- (٤) وجدت الصدق أنفع تجارة فجعلته شعارى فى الحياة!

(رياضى ٩٨)

٣١٨. عَيَّن ما لِيس فيه الوصف:

- (١) على الإنسان أن يقوم هو بواجباته الدينيّة حتّى تُقبل منه!
- (٢) إن استعمال الأملاح كثيراً فى الطعام لیس مفيداً لجسم الإنسان!
- (٣) سافر العلماء المسلمون لاكتشافات علميّة إلى أقصى الأرض!
- (٤) بعد نزول الأمطار الكثيرة أصبحت السماء نظيفة فظهرت ظاهرة قوس قزح!

٣١٩. عَيَّن العبارة التى لِيست فيها الصفة و المضاف اليه معاً:

- (١) زوّد الله العباد بحوائس للإستفادة من مواهبه الطيّبة! (٢) اليوم الهواء نظيف لأن الغيوم المتراكمة أمطرت!
- (٣) نعلم تحمّل العلماء على المشاكل فى الحياة الدّنيا! (٤) لا يعمل أحد إلا عبادة الله المخلصين!

٣٢٠. عَيَّن عبارة فيها المضاف إليه أكثر من الباقي:

- (١) «أنت وليّنا فاغفر لنا وازحمنا و أنت خير الغافرين»
- (٢) من لم يعرف مضرّة الشئ لم يقدر على الإمتناع منه!
- (٣) الحسّن و الحسين (ع) سيّدا شباب أهل الجنّة!
- (٤) نذهب إلى ذلك الجبل و الغابة لحفظ نظافة الطّبيعة!

٣٢١. عَيَّن ما فيه جاء الصفة و المضاف إليه معاً:

- (١) أكمل الإنسان من بقى إيمانه قوتياً!
- (٢) حامد تلميذ حسن أدبه منذ سنة!
- (٣) التعتت طرح سؤال صعب و هو أمر نهى!
- (٤) بعث الله الأنبياء مبشّرين و أرسلهم نحو الناس!

٣٢٢. عَيَّن ما فيه المضاف إليه أكثر:

- (١) نظمت أن يغفر لنا رب العالم خطايانا و كُنّا أول المؤمنين!
- (٢) كان بينهم طالب مشاغب قليل الأدب، يضرّ الطلاب بسلوكة!
- (٣) من علم علماً، فله أجر من عمّل به لا ينقص من أجر العامل!
- (٤) قم عن مجلسك لأبيك و معلّمك و إن كنت أمير البلاد!

٣٤٩. عَيِّن الصَّحِيح في كتابة العمليات الحسابية:

- (١) $٥٠ \times ٤ = ٢٠٠$ ← خمسون في أربعة يُساوي عشرين
 (٢) $٨٩ - ٣٤ = ٥٥$ ← ثمانية و تسعون ناقص أربعة و ثلاثين يُساوي خمسة و خمسين
 (٣) $٣٦ \div ٢ = ١٨$ ← ستة و ثلاثون تقسيم على اثنين يُساوي ثمانية عشر
 (٤) $٢٠ + ١٠ = ٣٠$ ← عشرون زائد عشرة يُساوي ثلاثة عشر

٣٥٠. عَيِّن الصَّحِيح للعمليات الحسابية:

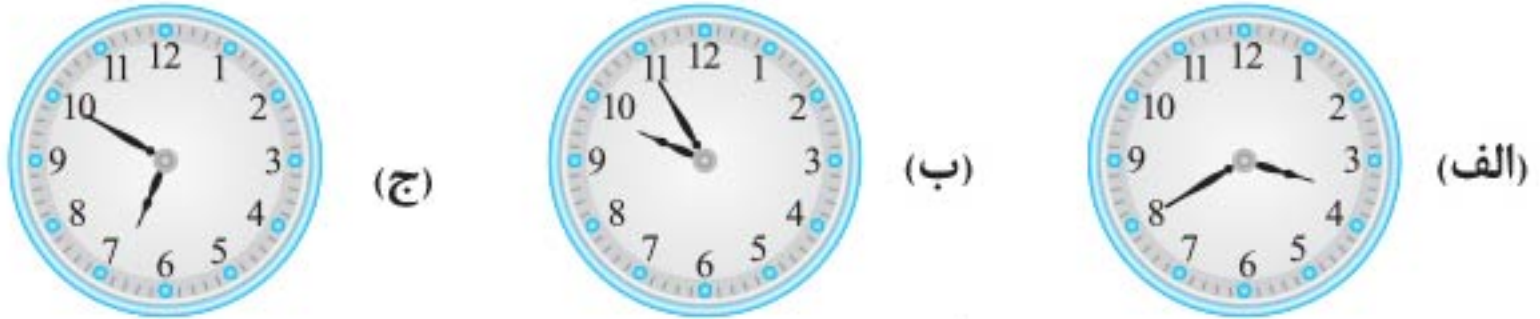
- (١) خمسة في المئة يُساوي؛ ألف تقسيم على اثنين!
 (٢) خمسة و خمسون تقسيم على خمس يساوي أحد عشر!
 (٣) تسعة عشر ناقص سبعة عشر يساوي اثنين!
 (٤) ثمانية زائد اثنين يساوي ستة عشر!

٣٥١. عَيِّن الصَّحِيح في الساعة:

- (١) الثامنة إلا خمس دقائق! (٢) الواحدة وعشرون ساعة (٣) الخامسة إلا ربعاً! (٤) الثالثة و خمس دقائق!

٣٥٢. عَيِّن الصَّحِيح في الساعات:

- (١) (الف): الثالثة وأربعين / (ج): السادسة و خمسون و خمسة / (ب): التاسعة و خمسون و خمسة
 (٢) (ج): السابعة إلا عشر / (ب): العاشرة إلا خمس / (الف): الرابعة إلا عشرين
 (٣) (الف): الثالثة وأربعين دقيقة / (ب): التاسعة إلا خمس / (ج): السابعة إلا عشر
 (٤) (ج): السابعة إلا خمس / (الف): الرابعة إلا عشرين / (ب): التاسعة و خمس و خمسون

٣٥٣. عَيِّن الخطأ للفراغ: يذهب طلاب صفنا إلى المكتبة في الساعة الثامنة والنصف و يرجعون بعد أربع ساعات، فيجلسون في مكانهم _____

(انسانی ٩٩)

- (١) نصف ساعة بعد الثانية عشرة!
 (٢) في الثانية عشرة و ثلاثين دقيقة!
 (٣) في الواحدة و ثلاثين دقيقة بعد الظهر!
 (٤) نصف ساعة قبل الواحدة بعد الظهر!

(انسانی خارج ٩٩)

٣٥٤. عَيِّن الصَّحِيح للجواب عن السؤال:

«تبدأ أعمال المكتبات العامة في الساعة الثامنة إلا ثلاثاً» في أية ساعة تبدأ الأعمال؟

- (١) ٧:٢٠' (٢) ٧:٤٠' (٣) ٨:٢٠' (٤) ٨:٤٠'

(رياضى ٩٨)

٧٨٨. عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا!
(٣) كُنْ صَادِقًا مَعَ نَفْسِكَ وَمَعَ الْأَخْرَيْنِ فِي الْحَيَاةِ!
(٢) اللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِمَا عَلَّمْتَنِي وَعَلَّمْنِي مَا يَنْفَعُنِي!
(٤) اتَّصَلْ بِصَدِيقِهِ مُصَلِّحِ السَّيَّارَاتِ لِكَيْ يُصَلِّحَ سَيَّارَتَهُمْ!

٧٨٩. عَيْنُ الْخَطَا فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

- (١) مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ يَشْتَعِلُونَ بِطَاعَةِ رَبِّهِمْ!
(٣) اتَّخَذَ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ أُسَالِيْبَ مُخْتَلِفَةً لِدَعْوَةِ النَّاسِ!
(٢) اصْبِرْ أَمَامَ صَعُوبَاتِ الدَّهْرِ حَتَّى لَا تَنْدُمَ مِمَّا تَفْعَلُ!
(٤) الْمُجْتَمَعَاتُ الْبَشَرِيَّةُ تُعَانِي التَّكَاسُلَ وَالْخُمُولَ دَائِمًا!

٧٩٠. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) أَنْتِ رَجَعْتِ قَبْلَ سَاعَةٍ وَسُنْرَجِعُ بَعْدَ سَاعَةٍ!
(٣) الْإِنْسَانُ الْمُتَفَانِلُ يَرَى الْفُرْصَةَ فِي كُلِّ صُعُوبَةٍ!
(٢) إِنِّي رَأَيْتُ الْمُصَلِّينَ فِي الْمَسْجِدِ سَاجِدِينَ صَبَاحًا!
(٤) «الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ»

٧٩١. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ الْحَرَكَاتِ:

- (١) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَتَدَخَّلَ فِي مَوْضِعٍ يُعْرَضُ أَنْفُسَنَا لِلتَّهْمِ!
(٣) يُوجَدُ نَوْعٌ مِنَ الْأَشْجَارِ الْمُعَمَّرَةِ فِي مُحَافِظَةِ «لرستان»!
(٢) إِزْدَادَ عَدَدُ فِرَّانِ الْحَقْلِ فِي الْمَزَارِعِ إِزْدِيَادًا شَدِيدًا!
(٤) مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ فَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْبَهَائِمِ!

٧٩٢. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ سَمِعَ أَحَدُ زَمَلَانِي كَلَامَ أَبِي!
(٣) لَمَّا ذَهَبَتْ طَالِبَةٌ إِلَى الْمَكْتَبَةِ كَتَبَتْ وَاجِبَاتِهَا!
(٢) سَقُوطُ الْفِرَاحِ مَشْهُدٌ مُرْعَبٌ لِلْمُشَاهِدِينَ!
(٤) قَرَأْتُ هَذَا الْمِضْرَاعَ: مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!

٧٩٣. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) يُمَكِّنُ أَنْ نَشْتَرِجَعَ الثَّرْوَةَ الْمَفْقُودَةَ بِالْإِجْتِهَادِ!
(٣) قُمْتُ بِعَمَلٍ حُسْنٍ حَتَّى أَظْهَرَ قُدْرَتِي لِعِدَاتِي!
(٢) نَحْنُ لَمْ نَسْمَخْ لِلْيَأْسِ أَنْ يَتَسَرَّبَ فِي أَنْفُسِنَا!
(٤) الْفَقْرُ فِي أَوَّلِ الْعُمُرِ خَيْرٌ يُسَبِّبُ تَقْوِيَةَ الْإِرَادَةِ!

٧٩٤. عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ الْحَرَكَاتِ:

- (١) أَتَذَكَّرُ مَيَّ الْجَمْرَاتِ وَالسَّعَى بَيْنَ الصِّفَا وَالْمَرْوَةِ!
(٣) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُذْرَكُ!
(٢) كَسَرَ الْأَضْنَامَ ثُمَّ عَلَّقَ الْفَأْسَ عَلَى كِتْفِ الصَّنَمِ الْكَبِيرِ!
(٤) أَقْوَى النَّاسِ مَنْ انْتَصَرَ عَلَى غَضَبِهِ سَهْلًا!

٧٩٥. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) بَنَى ذَلِكَ الرَّجُلُ الصَّالِحُ مَسَاجِدَ حَتَّى يُغْفِرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ!
(٢) أَشْعُرُ بِاللِّمِّ فِي رَجْلِي وَعِنْدِي صُدَاعٌ أَيْضًا!
(٣) تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ وَعَلِّمُواهَا فَإِنَّهَا كَلَامُ اللَّهِ الَّذِي كَلَّمَ بِهِ خَلْقَهُ!
(٤) كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ فَإِنَّهُ يَتَّسِعُ بِهِ!

٧٩٦. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْحَرَكَاتِ التَّالِيَةِ:

- (١) مَعَ الْأَسْفِ انْكَسِرَتْ إِحْدَى أَشْجَارِ سَاحَتِنَا الْيَوْمَ!
(٣) لَمْ يَذْهَبْ طَالِبٌ إِلَى الْمَلْعَبِ فِي الْيَوْمِ الْآتِي!
(٢) انْتَشَرَتْ فِي الْجَوِّ رَائِحَةٌ مِنَ الْأَزْهَارِ الرَّبِيعِيَّةِ!
(٤) أَطْعَمَتِ الْأُمُّ وَلَدَهَا الصَّغِيرَ إِطْعَامًا مُشْفِقَةً!

٧٩٧. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) فَإِذَا اسْتَجَابَ الْإِنْسَانُ لَهَا فَإِنَّهُ فَتِحَ الْمَجَالَ لِتَنْفُسِهِ!
(٢) وَجَدْنَا إِخْتِيَارَ أَعْمَالٍ لَمْ يَخْلُقِ الْأَفْرَادُ لَهَا!
(٣) بَعْدَ تَأْسِيسِ الْإِمَارَاتِ الْفَارِسِيَّةِ، لَمْ يَضْعُفْ شَأْنُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!
(٤) طَيْسِفُونِ الْوَاقِعَةُ قُرْبَ بَغْدَادَ كَانَتْ عَاصِمَةَ السَّاسَانِيِّينَ!

معلوم و مجهول

◀ فعل معلوم فاعل آن مشخص است. **مثال** یضحک علیٌّ ← علی می‌خندد.

◀ فعل مجهول فاعل آن مشخص نیست. **مثال** ضُرِبَ مثلاً ← مثالی زده شد.^۱

■ مجهول کردن فعل:

• فعل ماضی: دومین حرف اصلی کسره و تمام حروف متحرک قبل از آن ضمه می‌گیرد. (ـِ)

مثال ضُرِبَ ← ضُرِبَ / أُنْزِلَ ← أُسْتُخِدِمَ / اِنْتَخِبَ ← اُنْتَخِبَ

• فعل مضارع: اولین حرف را ضمه و دومین حرف اصلی (عین الفعل) را فتحه می‌دهیم. (ـُ)

مثال یُكْتَبُ ← یُكْتَبُ / یُضْرَبُ ← یُعْرَفُ / یُسْتَخْدَمُ ← یُسْتَخْدَمُ

☀ **نکته** • در تبدیل فعل معلوم به مجهول زمان فعل از ماضی به مضارع و مضارع به ماضی نباید عوض شود. مثلاً اگر «ضُرِبَ» بشود «یُضْرَبُ» غلط است.

• جمله مجهول به جای فاعل دارای نائب فاعل است. بهترین تعریف از نائب فاعل این است: از نظر ظاهری (اعراب و انواع آن) دقیقاً مثل فاعل است و از نظر معنایی مثل مفعول است. (کار روی آن انجام می‌شود).

مثال یُشَاهِدُ النَّاسُ ← مردم دیده می‌شوند. (کار دیدن روی آن انجام می‌شود).

• هر فعل ماضی ای که حرف اولش «ـِ» باشد ← (۱۰۰٪) مجهول است. **مثال** کُتِبَ / أُكْرِمَ / سُتِرَ / سُرِّ

• هر فعل مضارعی که حرف اولش «ـُ» باشد دو حالت دارد:

① از باب افعال، تفعیل، مفاعلة نیست ← مجهول است. **مثال** یُسْمَعُ / یُنْتَخِبُ / یُسْتَعْمَلُ / یُتْرَكُ

② از باب افعال، تفعیل، مفاعلة است ← باید بررسی کنیم، می‌تواند معلوم باشد یا مجهول. (از جمله، ترجمه و نقش‌ها باید بفهمیم).

مثال اللهُ یُحِبُّ الخلقَ: خدا بندگان را دوست دارد. ← یُشْکِرُ اللهُ: خداوند شکر می‌شود.

مجهول

معلوم

• دقت کنید که فقط فعل‌های متعدی ماضی و مضارع را می‌توان مجهول کرده فعل لازم یا ناقصه یا امر مخاطب را،

پس فعل‌های روبه‌رو هیچ کدام مجهول نمی‌شوند: **مثال** ذَهَبَ / یَنْجِحُ / اُكْتُبُ / کَانَ / لَیْسَ / اِجْلَسْ

لازم لازم امر ناقصه ناقصه امر

• اگر فعل و اسم از نظر جنس مطابق نبوندند جمله معلوم است. **مثال** عَرَفَ فاطمة. / تعرّف الرجل.

• هر فعلی که ضمیر مفعولی بگیرد معلوم است. (هُ، هُما، هم، ها، هما، هن و ...)

مثال کتبتُها. / شاهدتُهم. / یضربنی.

• تمام مضارع‌های ثلاثی مجرد که با «ـِ» شروع می‌شوند مجهول هستند. **مثال** یضرب / یترک / یعرف

۱. در ترجمه فعل مجهول از مشتقات فعل «شدن» استفاده می‌کنیم.

حروف مشبّهة بالفعل و لای نفی جنس

الف حروف مشبّهة بالفعل

این حروف حتماً بر سر جمله اسمیه وارد می‌شوند و معنا و کاربردهای مختلفی دارند. بد نیست قبل از آشنایی با کاربرد حروف مشبّهة، بدانیم که این حروف با فرمول زیر می‌آیند:

حروف مشبّهة بالفعل + اسم^۱ (اسم، ضمیر متصل) + خبر^۲ (اسم، جمله، جار و مجرور)

إِنَّ

ابتدای جمله می‌آید، معنای «حتماً، قطعاً» (قیدهای تأکیدی) دارد^۳ و بر تمام جمله پس از خود تأکید می‌کند. **مثال** إِنَّ الطَّالِبَ يَجِدُ ← قطعاً دانش‌آموز تلاش می‌کند.

■ دقت کنید بعد از این موارد، اول جمله محسوب می‌شود و «إِنَّ» می‌آید.

۱) قال، يقول، قُل، قائلًا (۲) ف (۳) ؛ ؛ (۴) منادی (۵) موصول

مثال قُلْتُ لصدیقی: إِنِّي حاضِرٌ يا ربِّ العالمین، إِنَّا فقراء

■ کلمات کلیدی در صورت سؤال ← «يرفعُ الشکَّ (التردید)»، «تأکید»، «مُؤكِّد»، «يُؤكِّد»، «يقین»، «حتمی»

أَنَّ

بین دو جمله می‌آید، معنای «که» دارد و دو جمله را به هم وصل می‌کند.

مثال علمتُ أَنَّ اللهَ علیمٌ ← دانستم که خداوند بسیار داناست.

■ کلمات کلیدی در صورت سؤال ← «التواصل»، «وصل»، «إیصال»، «صلة»، «أَنَّ»، «الارتباط»، «ترتبط»،

«المرتبط»، «الإبلاغ» (رساندن)، «علاقة» (ارتباط)

تشخیص انواع «ان»

■ «إنما» از حروف مشبّهة نیست و هم با اسم می‌آید، هم با فعل و به معنی «فقط، تنها» است.

۱. این اسم یا ضمیر مانند مفعول منصوب است. **مثال** إِنَّ اللهَ عالمٌ.

۲. این خبر مرفوع است. **مثال** إِنِّهَا ظالمةٌ.

۳. ترجمه «إِنَّ» اختیاری است اما اگر ترجمه شود حتماً ابتدای جمله می‌آید نه وسط جمله.

مثال إِنَّ الصَّابِرِ مُؤمِنٌ ← حتماً شخص شکیباً مؤمن است / شخص شکیباً مؤمن است / شخص شکیباً حتماً مؤمن است

أصبحت الأمُّ في البيت لأولادها والآخريْن مُحبَّةً.

فعل نداريم   حال نيست

كان عليٌّ في اليوم الماضي يذهب إلى المدرسة نشيطاً.

فعل نداريم حال هم نداريم   فعل   ج م   حال

٣ مفعول دوم **مثال** جعلتُ المعلمَ عالماً بأموري. / أعطى الله الناس فرحاً

فعل و فاعل   مفعول ١   مفعول ٢   فعل   فاعل   مفعول ١   مفعول ٢

٤ جملات بدون فعل **مثال** البنت المؤدبة في البيت الكبير خادمة عالمة ← بي فعل و بي حال است.
خير

حال جمله (جمله حالیه)

طبق اطلاعات و مثال های کتاب درسی دو فرمول دارد:

١ و + مبتدا (معمولاً ضمیر) + خبر **مثال** جاء عليٌّ و هو ضاحكٌ. / خرج المعلم عن الصف و التلاميذ يشاهدونه

٢ مضارع تنها (بدون و)، **مثال** جاء عليٌّ يضحك.

یادآوری در ترجمه جمله حالیه ای که فعل دارد، از فرمول های زیر استفاده می کنیم:

١ ماضی + مضارع ← ماضی استمراری **مثال** جاء الرجل و هو يضحك ← مرد آمد در حالی که می خندید.
ماضی   مضارع

٢ ماضی + ماضی ← ماضی بعید (ساده) **مثال** ذهبت مريم و هي أكملت واجباتها ← مريم رفت، در حالی که تکالیفش را کامل کرده بود.
ماضی   ماضی

پرسش های چهارگزینه ای

١. تشخیص حال (مفرد و جمله)

(تجربین ۹۷)

٦٩٢. عيّن «الحال»:

- (١) جعل الله لنا في الدنيا من كل الموجودات زوجين!
(٢) نسأل الله أن يجعل السكينة في قلوب الخائفين!
(٣) إندفع شباب المسلمين إلى مراكز العلم فرحين!
(٤) كان طلاب مدرستنا في أداء واجباتهم دووبين!

٦٩٣. عيّن الحال إسماء:

- (١) أفضل الناس عقلاً أحسنهم تقديراً لمعاشه!
(٢) المُجاهدون رجعوا من الجبهة مُنتصرين!
(٣) لَمَّا دَخَلَ الناس المعبد شاهدوا أصناماً مكسرة!
(٤) إن أكمل المؤمنين إيماناً أحسنهم خلقاً!

١. به درس جمله فعلیه و اسمیه مراجعه کنید و حتماً لیست افعال دو مفعولی را مجدداً بخوانید.
٢. البته دقت کنید اگر ویرگول داشته باشیم می تواند بعد از آن حال بیاید. **مثال** الأب بالأمور عالمٌ، مُساعدٌ لنا. همچنین اگر در جمله اسمیه پس از خبر یک اسم مشتق نکره منصوب دیدید، آن را حال در نظر بگیرید و اگر حرکت نداشت حال نیست. **مثال** المسلمون علماء مؤمنين بالله. ← «مؤمنين» منصوب و حال است.
الله غفورٌ رحيمٌ عليهم ← چون منصوب نیست و حرکت ندارد و ویرگول هم قبل آن نیامده حال نداریم.

قراءة الكلمات (اعراب گذاری)

در کنکور، یک سؤال مربوط به این موضوع است. و معمولاً این بخش نقطه ضعف بچه‌هاست به خاطر همین در این قسمت تمام نکات مهم رو براتون جمع‌بندی می‌کنیم که دیگه این موضوع بشه نقطه قوتتون، خب اصولاً این دسته از سؤالات دو نوع هستند:

۱ حرکت‌گذاری حروف غیر آخر کلمه:

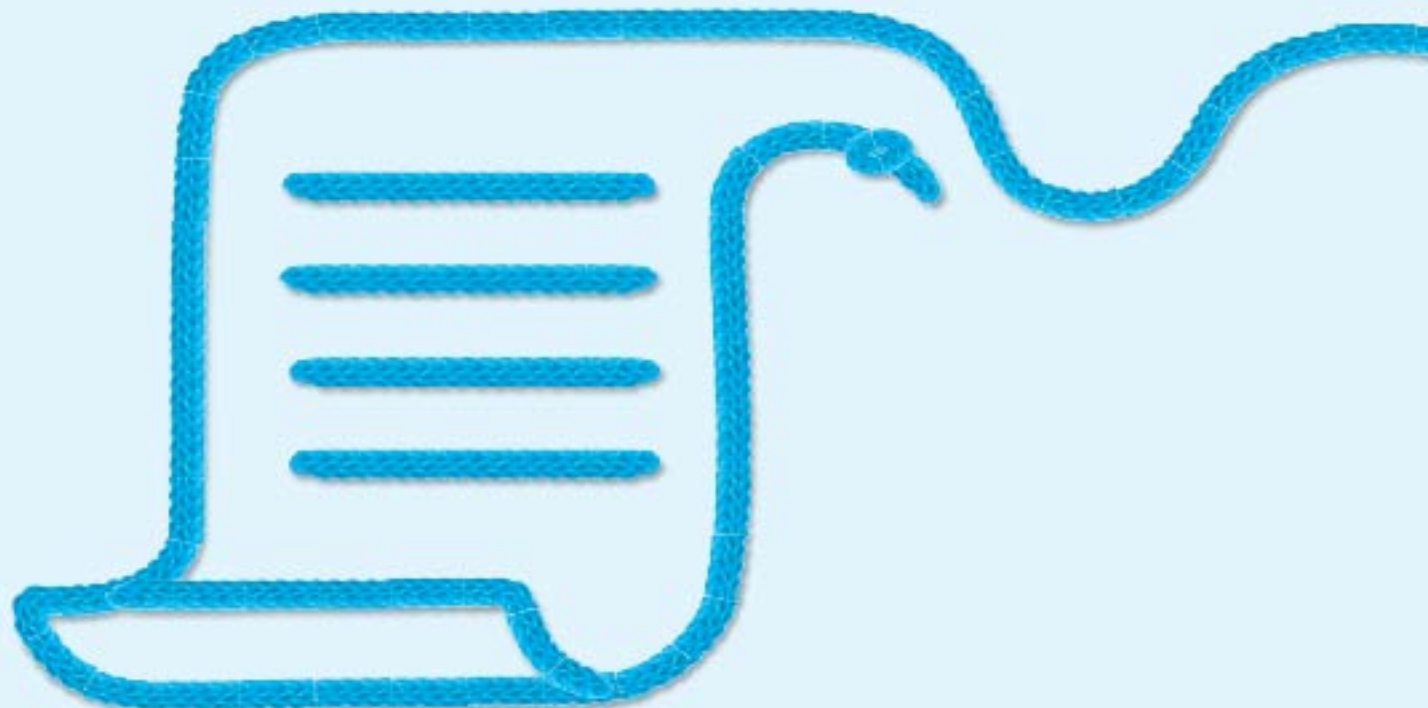
در این دسته از سؤالات باید دقت کنید که مثلاً کلمه مورد نظر:

- فعل معلوم است یا مجهول؟ **مثال** ضَرَبَ - ضَرَبَ
- اسم فاعل است یا اسم مفعول؟ **مثال** مُعَيِّن - مُعَيِّن
- معنای آن چیست؟ **مثال** شَمَال (شَمَال) - شَمَال (چپ)
- از چه بابی است؟ **مثال** تَفَكَّرَ - تَفَكَّرُ / يَنْتَخِبُ
- اسم است یا فعل؟ **مثال** صَبَرَ - صَبَرَ
- «إِنَّ» است یا «أَنَّ»؟ / «لِ» است یا «لِ»؟ / «مِنْ» است یا «مَنْ»؟ و ...
- دقت کنید مصدر «مُفَاعَلَةٌ» به صورت «مُفَاعِلَةٌ» حرکت‌گذاری نشود. **مثال** مُسَابِقَةٌ ✓ - مُسَابِقَةٌ ✗
- ضمناً تمرکز بسیار ویژه و دقیق روی مبحث ثلاثی مزید و حرکات فعل‌های مزید کنید، خیلی پر تکرارند. مثلاً عین‌الفعل فعل‌های ماضی در مزیدها همیشه فتحه (ـَ) است، (أَكْرَمَ) و عین‌الفعل فعل‌های مضارع در مزیدها همیشه کسره (ـِ) است (يُكْمِلُ) به جز دو باب «تَفَعَّلَ» و «تَفَاعَلَ» که در هر حالتی عین‌الفعل آن‌ها فتحه (ـَ) است. (تَفَضَّلَ - يَتَفَضَّلُ)

۲ حرکت‌گذاری حرف آخر کلمه:

این موضوع محدودتر از حالت اول است و در موارد زیر خلاصه می‌شود:

- ۱- اسم مثنی و جمع مذکر سالم هرگز تنوین نمی‌گیرند و همواره پایان آن‌ها این‌گونه است: «انِ، يِنِ، وَنِ، يَنْ»
  - ۲- اسم بعد لای نفی جنس همواره فتحه (ـَ) دارد. **مثال** لا کتابَ
  - ۳- لای نهی، آخر مضارع را ساکن می‌کند (ـِ) و لای نفی، تأثیری در مضارع ندارد. **مثال** لا تذهبْ (نهی)، لا يذهبْ (نفی)
  - ۴- «لِ» امر آخر مضارع را ساکن می‌کند (ـِ) و «لِ» تعلیل (ناصبه) آن را منصوب می‌کند (ـِ) **مثال** ليذهبْ، ليذهبْ يَسْعَى.
  - ۵- حال و مفعول مطلق منصوب هستند. (ـِ) **مثال** جاءت زينب فَرِحَةً - احترمتُهُ احتراماً.
- در ادامه چند تکنیک و اوزان رایج و برخی کلمات چالشی را هم خواهیم دید.

الجزر	بعد
• الجُزُر: جزيره‌ها	• بَعْد
• الجَزَرَ: هویج	• بُعِد: دوری
فرح	حسن
• فَرَح: شادی	• حَسَن: خوب
• فَرِح: شاد	• حُسْن: خوبی
	• حَسُنَ: خوب شد
لم	من
• لَمْ + مضارع مجزوم	• مَنْ
• لِمَ (برای چه)	• مِنْ
مزارع	ذنب
• مُزَارِع: کشاورز (مذکر)	• ذَنْب: گناه
• مَزَارِع: مزرعه‌ها (مؤنث)	• ذَنْب: دُم

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

(خارج از کشور ۹۸)

- ۲) حِينَ زُرْتُ أَنَا وَأُمَّكَ هَاتَيْنِ الْمَدِينَتَيْنِ الْمُقَدَّسَتَيْنِ!
 ۴) أَحَبُّ أَنْ أَكْتُبَ إِِنْشَاءً تَحْتَ عُنْوَانٍ «فِي مَحْضَرِ الْمُعَلِّمِ»!

(انسانی خارج ۹۸)

- ۲) تُعَدُّ التُّفَايَاتُ الصَّنَاعِيَّةُ تَهْدِيداً لِنِظَامِ الطَّبِيعَةِ!
 ۴) سَوْقُهَا الْمَشْهُورُ بِأَنَّهُ أَكْبَرُ سَوْقٍ مُسَقَّفٍ فِي الْعَالَمِ!

(هنر ۹۸)

- ۲) مَنْ لَا يَسْتَمِعُ إِلَى الدَّرْسِ جَيِّداً يَرْتَسِبُ فِي الإِمْتِحَانِ!
 ۴) أُنْذِرُ خِيَامَ الحُجَّاجِ فِي مِنَى وَعَرَفَاتٍ وَرَمَى الْجَمْرَاتِ!

(انسانی ۹۸)

- ۲) لِكُلِّ إِخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَإِبْتِكَارٍ وَجْهٌ نَافِعٌ وَوَجْهٌ مُضِرٌّ!
 ۴) عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايِشاً سَلْمِيّاً!

۷۸۳. عَيْنُ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- ۱) هُوَ مِنَ الحَيَوَانَاتِ اللَّبُونَةِ الَّتِي تُرَضِعُ صِغَارَهَا!
 ۳) كَيْفَ كَانَتْ أَخْلَاقُ الطَّالِبِ الَّذِي كَانَ يَلْتَفِتُ إِلَى الْوَرَاءِ!

۷۸۴. عَيْنُ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- ۱) نَقَارُ الخَشَبِ طَائِرٌ يَنْقُرُ جَذَعَ الشَّجَرَةِ بِمِنْقَارِهِ!
 ۳) فِي السَّنَةِ العِشْرِينَ مِنْ عُمُرِهِ كَانَ عَامِلاً بَسِيطاً!

۷۸۵. عَيْنُ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- ۱) أَمْرُهُمْ ذُو الْقَرْنَيْنِ بِأَنْ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَالتُّحَاسِ!
 ۳) عَلَّقَى إِبْرَاهِيمُ (ع) الْقَاسِ عَلَى كَتِفِ أَصْغَرِ الْأَصْنَامِ!

۷۸۶. عَيْنُ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- ۱) يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الكَاذِبُ بِإِحْتِيَالِهِ!
 ۳) يَتِمُّ التَّوَازُنُ فِي الطَّبِيعَةِ مِنْ خِلَالِ وُجُودِ رَوَابِطٍ مُتَدَاخِلَةٍ!

۷۸۷. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الكَلِمَاتِ:

- ۱) الْمُسْلِمُونَ حَمْسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ، يَعِيشُونَ فِي مَسَاحَةٍ وَاسِعَةٍ! ۲) إِذَا قَالَ أَحَدٌ كَلَاماً يُفَرِّقُ الْمُسْلِمِينَ، فَإِنَّهُ مُنَافِقٌ!
 ۳) يَا مُرْنَا الْقُرْآنَ بِالْوَحْدَةِ؛ فَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ وَلَا تَفَرَّقُوا! ۴) أَخْرَجَ الْمَلْفَ مِنَ الْحَقِيبَةِ لِأَلْحَظِ الْأَرْقَامَ!

تجزیه و ترکیب

۳ تست کنکور از این موضوع است (۲ تست فعل و ۱ تست اسم) به این صورت که زیر سه کلمه از متن درک مطلب خط می‌کشند و از شما می‌خواهند گزینه صحیح درباره تجزیه و تحلیل و نقش کلمه مورد نظر را پیدا کنید. در این دسته از سؤالات هم باید به نوع کلمه (اسم، فعل، حرف) دقت کنید، هم به انواع آن و هم به نقش کلمه (فاعل، مفعول، مبتدا، خبر و...).

اگر در سمت چپ (نقش) اختلافی دیدید از آنجا اقدام کنید و به دو گزینه پردازید سپس به دنبال اختلاف در سمت راست باشید (مثلاً گزینه‌ای گفته لازم و گزینه‌ای گفته متعدی). در زیر تقسیم‌بندی‌های تجزیه اسم و فعل (سمت راست) را برایتان آورده‌ایم.

ماضی، مضارع، امر	• فعل	مذکر، مؤنث	• اسم
صیغه فعل (۱۴ صیغه)		مفرد، مثنی، جمع (انواع جمع)	
مجرد، مزید (انواع باب‌ها)		مشتق (انواع مشتق)	
لازم، متعدی		نکره، معرفه (انواع معرفه)	
معلوم، مجهول			

٨١٥. «تَتَجَمَّعُ»:

- (١) مضارع - للمخاطب - معلوم / فاعله «الأسماء» و الجملة فعلية
- (٢) مزيد ثلاثى - للمخاطبة - معلوم / فاعله «الأسماء» و الجملة فعلية
- (٣) للغائبة - مزيد ثلاثى (مصدره: تَجَمُّع) / فعل و فاعله «أسماء» و الجملة فعلية
- (٤) فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثى (مصدره: تجميع) / فعل و مع فاعله جملة فعلية

٨١٦. «المشهوره»:

- (١) مفرد مؤنث - اسم مفعول (مصدره: اشتهار) - معرّف بأل / مضاف إليه للمضاف ضمير «ها»
- (٢) اسم - مفرد مؤنث - اسم مفعول (حروفه الأصلية: ش ه ر) / صفة للموصوف «قصة»
- (٣) مفرد مؤنث - اسم مفعول (مصدره: شهرة) - معرّف بأل / صفة للموصوف ضمير «ها»
- (٤) اسم - مفرد مؤنث - اسم مكان (من فعل «شهر») / صفة للموصوف «قصة»

■ «الزرافة أطول الحيوان في العالم... وتُساعدُها على تناولها كيفية جسمها... تمتلك الزرافة أذنين متحركتين...»: (هنر ٩٨)

٨١٧. «تُساعدُ»:

- (١) مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثى (من وزن «تفاعل») / فعل و مفعوله ضمير «ها»
- (٢) فعل مضارع - مزيد ثلاثى (مصدره: مساعدة على وزن «مفاعلة») / فعل و مع فاعله: جملة فعلية
- (٣) فعل مضارع - للمخاطب - مزيد ثلاثى (حروفه الأصلية: س ع د) - معلوم / مع فاعله جملة فعلية
- (٤) مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثى (من وزن «تفاعل يتفاعل») - مجهول / فعل و الجملة فعلية، و ضمير «ها» مفعوله

٨١٨. «تمتلك»:

- (١) للغائبة - مزيد ثلاثى (من وزن «افتعل» و مصدره: امتلاك) - معلوم / فاعله «أذنين»
- (٢) مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثى (مصدره: على وزن «افتعال») / فعل و فاعله «الزرافة»
- (٣) فعل مضارع - مزيد ثلاثى (حروفه الأصلية: م ل ك) - مجهول / فعل، و الجملة فعلية
- (٤) للمخاطب - مزيد ثلاثى (حروفه الأصلية: م ل ك) - معلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية

٨١٩. «العالم»:

- (١) مفرد مذكّر - اسم فاعل (حروفه الأصلية: ع ل م) / مجرور بحرف الجرّ
- (٢) مفرد مذكّر - معرّف بأل / مجرور بحرف الجرّ؛ و خبر للمبتدأ «حيوان»
- (٣) اسم فاعل (من الفعل المجرد الثلاثى) - معرّف بأل / فى العالم؛ جار و مجرور
- (٤) اسم - مفرد مذكّر - معرّف بأل / مجرور بحرف الجرّ؛ فى العالم؛ جار و مجرور

٨٢٠. «يَنْظُرُ الأَطْفَالَ فى الحديقة إلى الطُّيُورِ المُلوَّنة»:

- (١) اسم - مفرد مؤنث - اسم فاعل من مزيد ثلاثى بزيادة حرف واحد / الصفة المفردة للمجرور بحرف الجرّ
- (٢) مفرد مؤنث - اسم مفعول من فعل مزيد من باب «تفعيل» - مُعرّف بأل / الصّفة و موصوفها الجمع المكسر
- (٣) اسم - مُعرّف بأل - من مزيد ثلاثى و مصدره «تلوّن» من باب «تفعل» / النّعت
- (٤) مفرد مؤنث - اسم مفعول من فعل «لَيّن» من مصدر «تلوين» / الصفة و موصوفها الجمع السالم

آزمون‌های جامع

برای جمع‌بندی نهایی و این‌که بدانید اکنون اوضاع چگونه است، تمام کنکورهای ۹۹ هر ۵ رشته تحصیلی را برایتان آورده‌ایم. حتماً این آزمون‌ها را زمان‌دار بزنید و حتماً پاسخ تشریحی آن‌ها را بخوانید و اگر در مبحثی احساس ضعف کردید، مجدداً درسنامه و تست‌های بخش مربوطه را بخوانید.

بد نیست نظم پیشنهادی حل سؤالات سر جلسه را بدانید:

ترجمه - تعریب - لغت - قواعد - تجزیه و ترکیب - قرائت کلمه - درک مطلب

۸۷۴. عَيْن ما فيه الحال:

- (۱) إِنَّ شجرة الخبز شجرة عجيبة و تحمل الأثمار في نهاية الأغصان!
- (۲) رأيت شجرة الخبز و هي تحمل أثمارها في نهاية أغصانها!
- (۳) رأيت شجرة الخبز التي تحمل الأثمار في نهاية الأغصان!
- (۴) شجرة الخبز شجرة تحمل أثمارها في نهاية أغصانها!

۸۷۵. عَيْن ما ليس فيه مفهوم الحصر:

- (۱) لا نأخذ إلى موقف التصليح إلا السيارة المعطلة!
- (۲) لا يستر الناس إلا ما يخافون من عواقب جهره!
- (۳) يتناول هذا المريض أنواع الفواكه إلا التفاح!
- (۴) لم تكن السلامة إلا بالذهن السليم!

۲. تجربی عمومی - داخل ۹۹

■ ■ عَيْن الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية

۸۷۶. ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ ...﴾: بگو ای اهل کتاب

- (۱) بسمت سخنی یکسان بین ما و خودتان بیاید که، بجز خداوند را نپرستیم ...
- (۲) بسوی سخنی بیاید که بین ما و شما یکسان بوده است و فقط الله را پرستیم ...
- (۳) بسوی کلمه‌ای بشتابید که بین شما و ما برابر بوده است و بغیر از الله را نپرستیم ...
- (۴) بسمت کلمه‌ای یکسان بشتابید که بین ما باشد، و این که فقط خداوند را پرستیم ...

۸۷۷. «علینا أن نحترم الأديان الإلهية وأن نتعاش مع المعتقدين بها تعاشاً سلمياً!»:

- (۱) بر ما است به دین‌های خدایی احترام گذاریم و با کسانی که به خدا اعتقاد دارند با مسالمت زندگی کنیم!
- (۲) بر ما است که به ادیان الهی احترام بگذاریم و با معتقدین به آن‌ها زندگی مسالمت‌آمیزی داشته باشیم!
- (۳) بر ما واجب است که به ادیان خدایی احترام کنیم و با کسانی که معتقد هستند با مسالمت زندگی کنیم!
- (۴) بر ما لازم است دین‌های الهی را محترم شمرده با معتقدان به آن زندگی سالمی را داشته باشیم!

۸۷۸. «الفشل تحمله صعبٌ ولكنّه يخلق لك فرصاً ستستفيد منها للتّجّاح!»:

- (۱) تحمّل شکست دشوار است ولی شکست برای تو فرصتی را می‌آفریند که از آن در پیروزی استفاده می‌کنی!
- (۲) پذیرش شکست سخت است لکن موقعیتهایی برای تو خلق می‌شود که از آن برای پیروزی شدن استفاده می‌کنی!
- (۳) شکست خوردن و پذیرش آن دشوار است اما موقعیتهایی که برای تو خلق می‌کند، از آن‌ها در پیروزی استفاده خواهی کرد!
- (۴) شکست تحمّلش سخت است ولیکن برای تو فرصتهایی می‌آفریند که از آن‌ها برای پیروزی شدن استفاده خواهی کرد!

۸۷۹. «کم شخصاً نعرف أنّهم يعملون بما يقولون، فيؤثرون علينا تأثيراً عميقاً لا نجد مثله في الآخرين!؟»:

- (۱) چند شخص را می‌شناسیم که می‌گویند چیزی را که بدان عمل می‌کنند، پس بر ما تأثیر عمیقی می‌گذارند که همانند آن را در دیگران نمی‌یافتیم!؟
- (۲) چند شخص را شناخته‌ایم که به چیزی که می‌گویند عمل می‌کنند، و بر ما آنچنان تأثیری دارند که در دیگران مثل آن را نیافته‌ایم!؟
- (۳) چند نفر را می‌شناسیم که آن‌ها چیزی می‌گویند که عمل می‌کنند، و بر ما آنچنان اثری دارند که در افراد دیگر همانندش را نمی‌یابیم!؟
- (۴) چند نفر را می‌شناسیم که به آنچه می‌گویند عمل می‌کنند، پس بر ما تأثیر عمیقی می‌گذارند که در دیگران مثل آن را نمی‌یابیم!؟

۷۱. گزینه «۲» عبارت جابه‌جا ترجمه شده است. ترجمه صحیح: «نزدیک بود دخترم خشمش را نزد مهمانان آشکار کند زمانی که او را نصیحت کردم»
۷۲. گزینه «۴» «ما می‌کاریم: نحن نغرس» ضمیر «نحن» نباید بعد از فعل بیاید. (رد ۲ و ۳) / «درختانی: أشجاراً» نکره است (رد ۱ و ۲) / «تا بخورند» «حتی» یا «کلی» باید به فعل بچسبد نه به اسم (رد ۱ و ۳) / در گزینه (۳) با توجه به این‌که «آخرون» قبل از فعل آمده است، فعل باید به صورت جمع بیاید.
۷۳. گزینه «۲» «و أنتم الأعلون: درحالی که شما برتران هستید» (رد سایر گزینه‌ها) / «لا تهنوا: سست نشوید» (رد ۳ و ۴) / «لاتحزنوا: غم مخورید» (رد ۳)
۷۴. گزینه «۱» «یُستخرج: استخراج می‌شود» مجهول است. (رد ۲ و ۳) / «زیت خاص: روغنی خاص» نکره است همچنین بدون اسم اشاره است. (رد ۳ و ۴) «یستعمل: به‌کار می‌رود». (رد ۳ و ۴)
۷۵. گزینه «۲» «الأسماک: ماهی‌ها» اسم اشاره ندارد. (رد ۳ و ۴) / «أبعد: دورتر» اسم تفضیل است. (رد ۱ و ۴) / کلمه «است» در «عجیب است» در گزینه (۱)، «شگفت‌آور» در گزینه (۳) و «در این است» در گزینه (۴) اضافی هستند.
۷۶. گزینه «۴» «شجرات حدیقتنا: درختان باغ ما» (رد ۱ و ۲) / «غصون: شاخه‌ها» (رد ۳) / «اهتمامنا: توجه ما، رسیدگی ما» (رد ۱) «شؤونها: کارهای آن» در گزینه (۲) ترجمه نشده است.
۷۷. گزینه «۱» «لهذه المحافظة: این استان دارد» (رد ۳ و ۴) / «لـ» ابتدای جمله همراه اسم یا ضمیر، معنای داشتن می‌دهد / «تُصنع: ساخته می‌شود» فعل مضارع و مجهول است. (رد سایر گزینه‌ها) / «منذ القديم: از قدیم» (رد ۳)
۷۸. گزینه «۳» «هذه الغرف: این اتاق‌ها» (رد ۱ و ۴) در گزینه (۲) و (۴) «جيداً: خوب» ترجمه نشده است. «أن ينظفوا: که تمیزکنند، که نظافت کنند» (رد ۲)
۷۹. گزینه «۲» «نقلت: نقل کردم» ماضی ساده است. (رد ۴) / در گزینه‌های (۱) و (۳) «الخبر» با اسم اشاره ترجمه شده، «كنت أسمع» ماضی استمراری است. (رد ۱ و ۴) / «كنت قد سمعت: شنیده بودم» ماضی بعید است (رد ۳ و ۴)

- دقت کنید که در این صورت می‌توان «ال» در کلمه دوم را «این» یا «آن» ترجمه کرد.
۶۳. گزینه «۲» «رزقناکم: شما را روزی دادیم» ماضی است (رد ۱ و ۴) / اسم بعد از «لا» با تنوین آمده پس نفی جنس نیست. (رد ۱ و ۳) در گزینه (۳) «آن» اضافی است. همچنین «یوم» نکره شده است و نباید «روز» ترجمه شود. (رد ۳ و ۴)
۶۴. گزینه «۳» «مکتبة كبيرة: کتابخانه بزرگی، کتابخانه‌ای بزرگ» ترکیب وصفی نکره است. (رد ۲ و ۴) «ما كان لی: نداشتم» (رد سایر گزینه‌ها) در گزینه (۱) «اکثر: بیشتر» ترجمه نشده است.
۶۵. گزینه «۱» «یزید: می‌افزاید» فعل مضارع مثبت است. (رد ۲ و ۳) / «لاطاقة: هیچ توانی» لای نفی جنس و «طاقة» نکره است. (رد سایر گزینه‌ها) همچنین «طاقة» بدون ضمیر است. (رد ۲ و ۳)
۶۶. گزینه «۳» «أ: آیا» (رد ۱ و ۴) / «تستشیر: مشورت می‌کنی» مضارع و مخاطب است. (رد ۱) / «الحقیقة: حقیقت» مفرد است. (رد ۱ و ۲) / «سراب: سرابی» نکره است. (رد ۴)
۶۷. گزینه «۲» «ستصبح: خواهد شد» آینده است (رد ۱ و ۴) / «الإنسان الذی: انسانی که» (رد ۳ و ۴)
۶۸. گزینه «۴» «والدیهم: پدر و مادرش» ضمیر باید ترجمه شود. (رد ۲ و ۳) «من الأولاد: از فرزندان»، «من: کسی که». (رد ۱)
۶۹. گزینه «۳» «استرجعت: پس گرفتم». (رد ۱ و ۲) «حاسوبی: کامپیوترم» در گزینه (۲) ضمیر «ی» ترجمه نشده است. / «یختص: مختص ... است» (رد سایر گزینه‌ها) / «الکهربائیة: برقی» (رد ۴)
۷۰. گزینه «۱» «ما وجدت البنات: دختران نیافتند»، «نحن: شیون کردند». بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۲ «خواست‌هایش» اشتباه است و نباید همراه ضمیر بیاید. «لا أحد: هیچ‌کس نیست» لای نفی جنس همراه «هیچ» ترجمه می‌شود.
- ۳ «دنا» فعل است (نزدیک شد)
- ۴ «یظهر» فعل مضارع است ولی به صورت ماضی بعید ترجمه شده که نادرست است.

۱۶۱. گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها: ۱ «طواف کرد»: اطرافش چرخید و مردی که زیاد طواف کند، طواف‌کننده نامیده می‌شود. «طواف» اسم مبالغه و «طائف» اسم فاعل است. ۲ «دیوار»: جمع آیاتی از قرآن کریم و مفرد آن «سوره» است. ۳ «نهنگ»: حیوانی که در دریا و خشکی زندگی می‌کند و جثه‌ای بزرگ دارد. (نهنگ در خشکی زندگی نمی‌کند). ۴ عامیانه: لهجه عامیانه‌ای که اغلب مردم با آن صحبت می‌کنند.

۱۶۲. گزینه ۲ «پوسته»: پوسته یا پوستی که در مغز گیاه یا میوه واقع شده است. (پوسته اطراف میوه است نه در مغز آن) بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ «خشکی»: آنچه به سبب کم بارانی رخ می‌دهد و در زمین خشک علفی یا گیاهی نمی‌روید. ۲ «ریسمان، تار»: آنچه با آن انسان آب را از چاه می‌کشد و نیز پوسته‌ای مخاطی داخل حنجره برای خارج کردن صدا ۳ «مواد آرایشی»: موادی که برای زیبایی چهره و دیگر اعضاء بدن استفاده می‌شود.

۱۶۳. گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «الجفاف» درست است. (خشکی)

۳ تعریف صحیحی برای کلمه «التوی»: هسته نیست.

۴ «الشُرطی» درست است. (پلیس)

۱۶۴. گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «قیمه» مؤنث است ولی «یزداد» مذکر است.

۲ «تُمَرَّرَ: تلخ کند» مناسب نیست.

۴ «تُمْنَع: منع کند» مناسب نیست.

ضمناً فعل «طلبوا» ماضی است پس «یزداد» و «یرتفع» که مضارع هستند، نادرست است.

۱۶۵. گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «الذنوب الكبيرة: الكبائر»

۲ «کسی که توبه را می‌پذیرد: تواب»

۴ «هَمَس» فعل ماضی است به معنای «آهسته صحبت کرد» که مناسب این گزینه نیست و «هامس» صحیح است.

۱۶۶. گزینه ۲ «ظرف»: فقط از چوب درخت گردو ساخته می‌شود. (نادرست است.)

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ «نویسندگان»: اندیشمندانی هستند که کتاب‌ها را تألیف می‌کنند. ۳ «قله»: نوک

است. ۳ «دهان»: جایی در صورت انسان یا حیوان برای صحبت کردن و خوردن غذا و نوشیدنی ۴ «بازنده»: صفت برای کسی که کالایش را به بیشتر از قیمتش فروخته یا کسی که نتوانسته در مسابقه‌ای برنده شود.

۱۵۷. گزینه ۲ ترجمه گزینه‌ها: ۱ «دبیرستان»: مرحله‌ای تحصیلی که دانش‌آموز در آن درس می‌خواند و آن بعد از ابتدایی است. ۲ «ظروف»: آن است که در آن غذاها را می‌پزیم یا در آن آب می‌نوشیم و مترادف «شرایط» است. ۳ «شایسته»: صفتی برای کسی است که حق اوست که مقامی یا جایزه‌ای بگیرد یا به درجه‌ای برسد که استحقاقش را دارد. ۴ «بیدار ماند»: در طول شب هرگز نخوابید بلکه بیدار بود و آنچه را که اطرافش می‌گذشت تحت نظر داشت.

۱۵۸. گزینه ۱ ترجمه گزینه‌ها: ۱ «ورق زد»: نگاه کرد و برگ‌های کتاب را دید و در آن تأمل کرد تا اطلاع یابد از آنچه در آن نوشته شده است. ۲ «فراوانی»: صفت برای متاع یا کالایی گران قیمت که گاهی به آن در بازار دست می‌یابیم. (به آسانی یافته می‌شود). ۳ «نویسنده»: عالم یا کسی که افکار عمیق و جدیدی دارد و با آن‌ها مشهور شده است. (تعریف «المفکر»: اندیشمند است). ۴ «منابع»: منابع یا تألیفاتی که نویسندگان در آن‌ها آثارش یا تألیفاتش را نوشته است. (تعریف نادرستی است.)

۱۵۹. گزینه ۱ ترجمه گزینه‌ها: ۱ «مطمئن شد»: از آن اطمینان یافت و مطمئن گردید و یقین حاصل کرد و از او وثیقه‌ای گرفت تا به او خیانت نکند. قسمت آخر جمله نادرست است. ۲ «ادامه داد»: ادامه داد و مراقبت کرد و کارش را مستمر ادامه داد و مصدرش «مواصله: ادامه دادن» است. ۳ «تخفیف دادن»: کم کردن قیمت یا ارزش کالا برای ارزان‌تر فروختنش، و آن از جانب فروشنده است. ۴ «ترسناک»: صفت برای چیزی که انسان را می‌ترساند و در قلبش ترس و خوف می‌اندازد.

۱۶۰. گزینه ۴ «اللئیم»: پست و فرومایه و معنی دشمنی ندارد.

(جدا؟! ما گفتیم عجله نکنه نه اینکه کلا ایستگاه صلواتی بزنه!)

۳ پختگی کارها با انجام زیاد آن‌ها حاصل می‌گردد بدون احساس خستگی. (انجام زیاد نه، صبر، پشتکار، ضمناً بدون احساس خستگی، آخرش اشتباهه.)

۴ در زندگی ما رایج است که به ظواهر کارها چنگ بزنیم بدون اینکه به بهبودش توجه کنیم. (اول متن هم گفت همه می‌خوان زود موفق شن بدون اینکه عمق و احساس رو قوی کنند.)

ترجمه متن

این زیبا است که انسان می‌تواند کارهایش را با تفکر و خرد ارزیابی کند و از مشکلاتی که در آن افتاده است خلاص شود، اما زیباتر از آن، این است که انسان بیندیشد و مقدمات کارهایش را ارزیابی کند و نتایج آن‌ها را پیش‌بینی نماید و نقاط کاستی (ضعف) در کارهایش را بفهمد، پس سعی کند آنچه را که از دستش رفته است جبران نماید تا این‌که در سقوط و لغزش نیفتد!

پس هرکس نتایج (عواقب) را با دقت بررسی نکند از سختی‌ها و دشواری‌ها در امان نمی‌ماند! و آسان‌تر برای انسان این است که کارش را قبل از قرار گرفتن در آن مدیریت کند به جای این‌که خودش را برای جست‌وجوی راه‌هایی برای حل مشکلاتی که در آن قرار گرفته (افتاده) پریشان و مضطرب بیاورد.

هم‌چنین ملتی که قبل از قرار گرفتن در کارش درباره آن فکر نمی‌کند در حالی که راه‌های گوناگونی برای رویارویی با سختی‌ها ندارد، هزینه سنگینی، (زیادی) را می‌پردازد.

پس لغزشگاه‌ها و ورطه‌هایی که افراد در آن می‌افتند گاهی به آن‌ها اجازه نمی‌دهد که درباره چگونگی نجات یافتن از آنچه که در آن افتاده‌اند، فکر کنند. بلکه اتفاق (حادثه) سیطره خودش را بروی تحمیل می‌نماید. پس در این هنگام هیچ چاره‌ای جز قبول کار برای انسان وجود ندارد.

۲۷۵. گزینه «۳» مناسب را برای جای خالی مشخص کن: آسان‌تر برای انسان آن است که کارش را قبل از

داشته باشیم که پایه و اساس آن‌ها را محکم نکرده‌ایم. از یکی از حکما درباره عوامل موفقیت پرسیده شد گفت: پایداری، پایداری، پایداری. همانا آن (پایداری و مقاومت) مهم‌ترین آن‌ها (عوامل) است و نبوغ و درخشش سودی نمی‌رساند مگر با آن. پس اگر آن (مقاومت) نباشد نبوغ همچون مرواریدی داخل دریا محسوب می‌گردد که دستی به آن نمی‌رسد و انسانی از آن بهره نمی‌برد.

۲۷۱. گزینه «۲» موضوعی که در متن نیامده است همان _____ خسارت است. ترجمه گزینه‌ها:

۱ علت (عجله کردن، محکم نکردن پایه‌های کار و اساس آن) ۲ جبران ۳ تحقق اتفاق افتادن (اگر جدیت و مقاومت نداشته باشیم). ۴ موضوع

۲۷۲. گزینه «۱» مناسب برای مفهوم متن را پیدا کن: ترجمه گزینه‌ها:

۱ پیروزی (تمام کردن کار) همراه با عجله موجب شکست می‌گردد. (حوصله، صبر)

۲ رسیدن به عزت در به دست آوردن فرصت‌ها است (بهره‌مند شدن از فرصت‌ها). (سکوت متن)

۳ هرکس بزرگی (به بزرگی رسیدن) را آسان بخواهد در بدی می‌افتد. (بحث آسون خواستن نبود بحث عجله و پشتکار نداشتن بود.)

۴ گاهی تلاش کاری می‌کند که تنبلی نمی‌کند. (این که بدیهی بود ضمناً تلاش خالی کافی نیست، صبر، پشتکار می‌خواهد.)

۲۷۳. گزینه «۱» منظور شخص حکیم از سخنش «اگر کوهی بنا کنم... چیست؟» (حکیم گفت تا کار را تمام نکنم بیخیال نمی‌شم!) ترجمه گزینه‌ها:

۱ کارها به تمام کردنشان (به پایان رساندنشان) است.

۲ کننده کار کسی است که آخرین [کار] را انجام دهد.

۳ کار از انجام دهنده‌اش خبر می‌دهد.

۴ کارها به بالا و پایین بودنشان (بالا و پایین بودن مرتبه‌شان) است.

۲۷۴. گزینه «۴» درست را مشخص کن: ترجمه گزینه‌ها:

۱ فقط پایداری از لوازم موفقیت است. (قید مطلق)

۲ بر تاجر واجب است که به سود در کارش نیندیشد.

فهرست

۷	ترجمه و متن
۸	ترجمه و تعریب
۶۱	کاربرد لغت و متضاد و مترادف
۷۶	درک مطلب
۸۹	قواعد
۹۰	مروری بر قواعد هفتم، هشتم و نهم
۱۰۳	عدد
۱۰۸	ثلاثی مجرّد و ثلاثی مزید
۱۱۵	جمله فعلیه و اسمیه
۱۲۶	معلوم و مجهول
۱۳۲	جار و مجرور و معانی حروف جرّ
۱۳۶	انواع اسم (اسم از نظر ریشه، ساختار و وزن)
۱۴۴	معرفه و نکره
۱۴۷	جمله وصفیه
۱۵۲	جمله شرطی
۱۵۸	ترجمه فعل مضارع (اعراب فعل مضارع)
۱۶۵	معانی افعال ناقصه
۱۷۰	حروف مشبّهة بالفعل و لای نفی جنس
۱۷۶	حال
۱۸۲	استثنا و حصر
۱۸۹	مفعول مطلق
۱۹۵	قراءة الكلمات (اعراب‌گذاری)
۲۰۱	تجزیه و ترکیب
۲۱۱	آزمون‌های جامع (کنکورهای عمومی ۱۳۹۹)
۲۳۹	پاسخ‌نامه
۳۲۷	واژه‌نامه الفبایی

واژه‌نامهٔ الفبایی (هفتم تا دوازدهم)

هدف از خواندن لغت و دورهٔ واژگان، این است که بتوانید با خیال راحت‌تری به سراغ تست‌های لغت و متن بروید. البته تسلط بر لغت، قطعاً در هر نوع سؤالی می‌تواند به ما کمک کند و باعث راحت‌شدن پاسخ‌گویی شود مخصوصاً قواعد و تست‌های ترجمه. واژه‌نامه‌ای که در ادامه مشاهده می‌کنید تمام لغات کتاب‌های درسی سال هفتم تا دوازدهم به‌طور خط به خط، پاورقی‌ها، مُعجم و... را در برمی‌گیرد که منبعی غنی و کامل برای تندخوانی کلمات است. دقت کنید هنگام مطالعهٔ این بخش، کلماتی که چند معنی دارند را با توجه بیشتری بخوانید.

الف

أداة: ابزار (جمع آن: أدوات)	آن: حَبَل	أَتَى: عطا کرد
أدار: چرخاند، اداره کرد	أَحَبَّ: دوست داشت	أَيَّ: آیا
إدارة المُرور: اداره راهنمایی و رانندگی	أَحَبَّ: محبوب‌تر، محبوب‌ترین	أَب (أبو، أبا، أبي): پدر (جمع آن: آباء)
إدخال: داخل کردن	إِخْتَرَقَ: آتش گرفت	إِبْتَدَأَ: شروع شد
أَدْخَلَ: وارد کرد	إِحْتَرَمَ: احترام گذاشت	إِبْتِسام: لبخند، لبخند زدن
إِدْعَى: ادعا کرد	إِحْتِفَاف: نگاه داشتن	إِبْتَعَدَ: دور شد
أذرك الشيء: به آن چیز رسید و	إِحْتَفَل: جشن گرفت	أَبْدَأَ: تا ابد، همیشه، هرگز
بدان پیوست	إِخْتَوَى: دربرداشت	أَبْصار: دیدگان (مفرد آن: بَصْر)
أَدَّى: ایفا کرد، منجر شد، ادا کرد	إِحْتِیال: فریبکاری	إِبْن: پسر، فرزند (جمع آن: أبناء، بنون)
إِذ: آنگاه	أَحَد: کسی، یکی از، یکتا، تنها	إِبْنُ آدَم: آدمیزاد
إِذَا: هرگاه، اگر	الْأَحَد: یکشنبه	أَبْيَض: سفید
أَرَادَ: خواست	أَحَدَ عَشَرَ: یازده	إِتْجَاه: جهت
أربَعاء: چهارشنبه	إِخْدَى: یکی از	إِتْسَع: فراخ شد
أَرْبَعَة، أَرْبَع: چهار	إِحسان: نیکی، نیکی کردن	إِتْصَالَات: مخابرات
أربَعون، أربَعین: چهل	أَحْسَن: بهتر، بهترین	إِتْصَلَّ بِ: با ... تماس گرفت
إِرْتَبَطَ: ارتباط داشت	أَحْسَنَ: خوبی کرد، خوب انجام داد	إِتَّقَى: پروا کرد
أردیة: اردو	أَحْسَنَتْ: آفرین بر تو، خوب انجام دادی	أِتَّقَى: پرهیزگارتر، پرهیزگارترین
أردل: فرومایه، فرومایه‌ترین (جمع آن: أراذل)	أَخْضَرَ: آورد، حاضر کرد	أَتَى: آمد
أرسَل: فرستاد	أَحلام: رؤیایها (مفرد آن: حُلْم)	أَتَى بِ: آورد
أرشد: راهنمایی کرد	أَحَل: حلال‌تر، حلال‌ترین	أَناز: برانگیخت
أرض: زمین (جمع آن: أراضی)	أَحْمَر: سرخ	إِثم: گناه
أزْضَع: شیر داد	إِخْمِنی: از من نگهداری کن	إِثنا عَشَرَ: دوازده
إزْدَاد: افزایش یافت	أَخ (أخو، أخوا، أخی): برادر، دوست	إِثنان، إِثنین: دو
أزْزَق: آبی	(جمع آن: إخوان، إخوان)	إِثنین: دوشنبه
أساء: بدی کرد	أُخت: خواهر (جمع آن: أَخوات)	إِجابَة: پاسخ (جمع آن: إجابات)
أشْبوع: هفته (جمع آن: أسابیع)	إِخْتارَ: برگزید	أجابَ عَنْ: به ... پاسخ داد
أستاذ: استاد	إِخْتَبَرَ: آزمود	أجر: پاداش
إِسْتخْدَمَ: به کار گرفت	إِخْتَرَعَ: اختراع کرد	أَجْرَى: جاری کرد
إِسْتخْرَجَ: بیرون آورد	أَخَذَ: گرفت، برداشت، برد	أَجَلَ: به تأخیر انداخت
إِسْتَرْجَع: پس گرفت	أَخَّرَ: به تأخیر انداخت	أَجَلَ: گرانقدرتر، گرانقدرترین
إِسْتَشَارَ: مشورت کرد	أَخْرَجَ: درآورد	أَحادیث: سخن‌ها، روایت‌ها (مفرد آن: حدیث)
استطاع: توانست	أَخْضَرَ: سبز	أخبال صوتیة: تارهای صوتی (مفرد آن: حَبَل)
إِسْتَعانَ: یاری جست	أَخْلَصَ: مُخلص شد، پاکی نیت ورزید، خالص گردانید	
	أداء: به جا آوردن، انجام دادن	

عَصَف: وزید

عُصُور: دوران‌ها (مفرد آن: عصر)

عَصِير الفَاكِهَة: آبمیوه

عَصَى: سرپیچی کرد

عَطَّرَ: معطر کرد، عطر زد

عَظْم: استخوان (جمع آن: عِظَام)

عَفَا: بخشید

عَفُوًّا: ببخشید

عَقَلَ: فهم، فکر

عَلَامَة: نشانه (جمع آن: عَلَائِم)

عَلَّقَ: آویخت

عَلَّمَ: یاد داد

عَلِمَ: دانست

عَلِمَ: پرچم (جمع آن: أَعْلَام)

عُلَمَاء: دانشمندان (مفرد آن: عَالِم)

عِلْم الأَحْيَاء: زیست‌شناسی

عَلَى: بر، روی، باید

عَلَى امتداد: در امتداد

عَلَى الیَسَار: سمت چپ

عَلَى الیَمین: سمت راست

عَلَيْكَ: علیه تو، به زیان تو

عَلَيْكَ بِ: بر تو لازم است، تو باید

عَلَى مَرِّ العُصُور: در گذر زمان

عَمِلَ: انجام داد، کار کرد

عَمَلَ: کار (جمع آن: أَعْمَال)

عَمُود: ستون (جمع آن: أَعْمِدَة)

عَمِيل: مزدور (جمع آن: عُمَّلَاء)

عَنْ: درباره، از

عَنْب: انگور

عِنْدَ: هنگام، نزد، داشتن

عِنْدَيْدُ: در این هنگام

عِنْدَكَ: داری

عِنْدَمَا: وقتی که

عَوَّدَ: عادت داد

عَوَّضَ: جبران کرد

عَيْش: زندگی

عَيْن: چشم، چشمه (جمع آن: عُيُون)

عَيَّنَ: مشخص کرد

غ

غَابَة: جنگل

غَازَة: حمله

غَاز: گاز (جمع آن: غَازَات)

غَالِي، غَالٍ: گران، ارزشمند

غَايَة: پایان، نهایت

غَدَاء: ناهار

غَدَاً: فردا

غَدَاة: آغاز روز

غُرَاب: کلاغ

غَرَسَ: کاشت

غَرَسَ: نهال، کاشتن

غُرْفَة: اتاق (جمع آن: غُرَف)

غَرِقَ: غرق شد

غَزَال: آهو (جمع آن: غِزَالَان)

غَسَلَ: شُست

غُضُن: شاخه (جمع آن: أَغْصَان،

غُصُون)

غَضِبَ: خشمگین شد

غَضَبَ: خشم

غَضْبَان: خشمگین

غَضَّ عَيْنَهُ: چشم بر هم نهاد

غَفَّرَ: آمرزید

غِلَاف: پوشش

غَلَبَ: چیره شد

غَنَى: آواز خواند

غَيْرَ: جُز، دیگر، غریبه

غِيمَ: ابر (جمع آن: غُيُوم)

غَيَّرَ: تغییر داد

ف

ف: پس، و

فَائِز: برنده

فَاتَ: از دست رفت

فَأَسَ: تبر (جمع آن: فُؤُوس)

فَارِغَ: خالی

فَاضَ: لبریز شد

فَاعِلَ: انجام‌دهنده

فَاقَ: برتری یافت

فَاكِهَة: میوه (جمع آن: فَوَاكِه)

فَالِقَ: شکافنده

فَتَّشَ: بازرسی کرد

فَتَّحَ: باز کرد

فَجَاءَ: ناگهان

فُحِشَ: گفتار و کردار زشت

فَحَصَ: معاینه کرد

فَخْرِيَة: افتخاری

فَرَأَيْسَ: شکارها (مفرد آن: فَرَيْسَة)

فَرَاغَ: جای خالی

فَرَجَ: گشایش، رهایی از سختی

فَرِحَ: خوشحال شد

فَرِحَ: شاد

فَرِحَ: شادی

فَرَّخَ: جوجه (جمع آن: فِرَاخ)

فَرَّخَ: شاد کرد

فَرَّقَ: پراکنده ساخت

فَرَسَ: اسب (جمع آن: أَفْرَاس)

فُرْشَاة: مسواک

فُرْقَان: جداکننده حق از باطل

فَرَنْسِيَة: فرانسوی

فَرِيضَة: واجب، لازم، واجب دینی

(جمع آن: فَرَائِض)

فَرِيْقَ: تیم، گروه (جمع آن: أَفْرِقَة)

فُسْتَان: پیراهن زنانه (جمع آن: فُسَاتِين)

فُسُوقَ: آلوده شدن به گناه

فَشِلَ: شکست خورد

فَصَلَ: فصل (جمع آن: فُصُول)

فَضَحَ: رسوا کردن

ترجمه و متن ۶۰٪

در کنکورهای نظام جدید به طور کلی معمولاً ۱۵ سؤال (۶۰٪) مربوط به ترجمه، فهم جمله، لغت و متن است. به این صورت که ۹ سؤال ترجمه (۳۶٪)، ۱ سؤال تعریب (۴٪)، ۱ سؤال کلمه (۴٪) و ۴ سؤال درک مطلب (۱۶٪) خواهید داشت. تفاوتی که «سؤالات ترجمه و تعریب» با سایر بخش‌های مبتنی بر معنی دارد این است که برای حل این تست‌ها معمولاً نیازی به دانستن واژه نیست و غالباً می‌توان با تکنیک‌های تستی و روش‌های قواعدی به این سؤالات پاسخ داد. در این فصل ابتدا با تیپ‌شناسی سؤالات ترجمه و تعریب آشنا می‌شوید، سپس نکات مهم در حل سؤالات، تست‌های نمونه، تمرین‌های تستی و در نهایت سؤالات منتخب کنکورهای اخیر را خواهید دید. پس از آن به بخش تعریف و کاربرد کلمه می‌رسید که شامل دو موضوع کلی است: ۱- تعریف و کاربرد کلمه، حسب الواقع و متضاد و مترادف؛ ۲- درک مطلب (متن) به عنوان نکته آخر دقت کنید که در کنکورهای نظام قدیم همواره یک سؤال از مفهوم و قرابت معنایی و احادیث و اشعار کتاب درسی داشتیم ولی در نظام جدید در رشته‌های عمومی تا به حال چنین سؤالی طرح نشده که با توجه به محتوای کتاب درسی عجیب به نظر می‌رسد.

بنابراین توصیه می‌کنیم برای اطمینان خاطرتان بخش مفهوم را با اسکن کردن کد زیر از طریق سایت انتشارات مهروماه بخوانید.

ترجمه و تعریب

الف

تیب‌شناسی سؤالات ترجمه و تعریب

۱۰ سؤال، ۴۰٪

سؤالات تک‌عبارتی (۷ سؤال در کنکور)

یک عبارت فارسی یا عربی می‌دهند و چهار گزینه زیر آن، مانند این تست: (بهترین راه حل در این سؤالات مقایسه گزینه‌ها و یافتن اختلاف آن‌ها و رد گزینه است.)

(ریاضی ۹۷)

تست

«إنما يعيش في راحة من يترك حرص الدنيا!»:

- ۱) فقط کسی که حرص دنیا را ترک کند، در راحتی زندگی می‌کند!
- ۲) فقط کسی که حرص دنیا را رها کند، در آسودگی به سر برده است!
- ۳) کسی که حرص دنیا را ترک کند، فقط در آسایش زندگی کرده است!
- ۴) تنها کسی که حرص دنیا را رها کرده است، هم او در راحتی به سر می‌برد!

سؤالات چهارعبارتی (۲ سؤال در کنکور)

هر گزینه یک عبارت فارسی یا عربی دارد که ترجمه یا تعریب هریک مقابل آن‌ها آمده است. که شما باید گزینه درست (عین الصحیح) یا گزینه غلط (عین الخطأ) را پیدا کنید. در این تست‌ها حواستان باشد که اگر در پایان سه گزینه اول نقطه (.) یا علامت تعجب (!) باشد، هر گزینه مستقل از گزینه دیگر است و ربطی به هم ندارند اما اگر پایان سه گزینه اول ویرگول (،) یا نقطه ویرگول (;) یا دو نقطه (:). بیاید یعنی گزینه‌ها به هم مرتبط هستند و باید با توجه به گزینه‌های قبلی ترجمه یا تعریب شوند. یعنی ممکن است یک فعل مضارع در گزینه (۴) با توجه به «کان» در گزینه (۱) ترجمه شود. (ماضی استمراری)

(انسانی ۹۷)

تست

عین الصحیح:

- ۱) إن آيات القرآن مفاهيم هادية!؛ بی‌تردید مفاهیم آیات قرآن هدایت‌گر است!
  - ۲) مفاتيح فهم القرآن عند الصالحين!؛ کلید درک صحیح قرآن نزد صالحان است!
  - ۳) يتعاون الناس لبناء المجتمع السليم!؛ مردم برای ساختن جامعه سالم همکاری می‌کنند!
  - ۴) احترم الذين يقولون الحق وإن لا تُحبهم!؛ کسانی که حق می‌گویند اگرچه دوستشان نداری، محترمند!
- انتهای گزینه‌ها علامت تعجب است که تأثیری روی هم نمی‌گذارند و هر گزینه مستقلاً ترجمه می‌شود.

(ریاضی ۹۲)

عین الخطأ:

- ۱) كان أبي لا يترك صلاة أول الوقت أبداً،؛ پدرم هرگز نماز اول وقت را ترک نمی‌کرد،
- ۲) ويقول لنا دائماً أنها من وصايا النبي (ص)،؛ و همواره به ما می‌گفت که آن از توصیه‌های پیامبر (ص) است،
- ۳) وقد قيل عن الصلاة: حافظوا على الصلاة و تقرّبوا بها،؛ و در مورد نماز گفته شده: نماز را نگاه دارید و به وسیله آن تقرّب بجوئید،
- ۴) فأعلم أن كل شيء من عملك تبع لصلاتك!؛ پس می‌دانی که هر چیزی از اعمال تو در گرو نماز است!

■ انتهای سه گزینه اول ویرگول داریم پس «کان» در گزینه (۱) روی «يقول» در گزینه (۲) تأثیر گذاشته است و مضارع را تبدیل به ماضی استمراری کرده است. پس دقت کنید که این موضوع غلط نیست و از روش های رایج فریب دادن شماست. (جواب گزینه (۴) است)

ب نکات حیاتی

۱ اسم مفرد به شکل مفرد و اسم جمع به شکل جمع ترجمه شود.

(تجربى ۹۵)

تست ◀ ﴿خلق الله السماوات والأرض بالحق، إن في ذلك لآية للمؤمنين﴾

(۱) الله آسمان و زمین را به حق آفریده است، قطعاً در آن آسمان و زمین برای مؤمنان نشانه‌ای هست!
 (۲) خداوند آسمان‌ها و زمین را به حق خلق کرده است، همانا در آن خلقت آیتی است مؤمنان را!
 (۳) آفریدن آسمان‌ها و زمین‌ها از جانب خداوند است، همانا در آن نشانه‌ای برای مؤمنان است!
 (۴) خلق کردن آسمان و زمین‌ها به وسیله الله می‌باشد، تا در آن آیتی باشد مؤمنان را!
 پاسخ گزینه «۲» «السماوات» جمع و «الأرض» مفرد است (آسمان‌ها و زمین) که این موضوع فقط در گزینه (۲) رعایت شده است.

(هنر ۹۹)

◀ «راحتی فقط بعد از رنج حاصل می‌شود، و نعمتها آماده از آسمان نازل نمی‌شوند!»

(۱) إن النعيم لا يحصل بعد العناء، و النعم لا ينزل من السماوات جاهزاً!
 (۲) الرفاه يحصل بعد الألم فقط، و النعمة لم تنزل من السماوات حاضرةً!
 (۳) إن الراحة لا تحصل إلا بعد التعب، و النعم لا تنزل من السماء جاهزةً!
 (۴) الهناء يحصل عليه بعد الكد، و النعمات لن تنزل من السماء حاضراً!
 پاسخ گزینه «۳» «آسمان: السماء» مفرد است (رد ۱ و ۲) «نازل نمی‌شود» هم مضارع است و همچنین چون به جمع غیر انسان بر می‌گردد در صیغه مفرد مؤنث به کار می‌رود. (رد ۱ و ۴)

تذکره اسم در چهار حالت زیر حتی اگر جمع باشد، به صورت مفرد ترجمه می‌شود:

- ۱ صفت مثال الرجال المؤمنون ← مردان باایمان / القوم الكافرون ← قوم کافر
- ۲ معدود مثال خمسة كتب ← پنج کتاب / عشر مدارس ← ده مدرسه
- ۳ خبر مفرد تنها (بعدش چیزی نباشد)؛ البته این مورد در کنکور به ندرت جمع هم ترجمه شده است ولی منطقی و درست تر مفرد ترجمه شدن است.
- مثال نحن أغنياء ← ما ثروتمند (ثروتمندان) هستیم. / الرجال علماء ← مردان، دانا (دانایان) هستند. / كنتم مؤمنين^۱ ← مؤمن بودید / ليس الناس جُهالاً ← مردم، نادان نیستند.
- ۴ حال مفرد (قید حالت) مثال جاء الرجال ضاحكين ← مردان، خندان آمدند. شاهدتُ النساء فرحات ← خانم‌ها را خوشحال دیدم.

۱. جملاتی که با فعل ناقصه شروع می‌شوند را جمله اسمیه تصور کنید و فرض کنید مبتدا و خبر دارند.

- اولئك النساء مؤمنات يُصلين] آن زنان، مؤمنانی هستند که نماز می خوانند ✓
 آن زنان مؤمن نماز می خوانند ✗
- هؤلاء معلمات مؤمنات يجتهدن] این ها معلمانی مؤمن هستند که تلاش می کنند ✓
 این معلمان مؤمنانی هستند که تلاش می کنند ✗
- هؤلاء المؤمنات يذهبن] این مؤمنان می روند ✓
 این ها مؤمنانی هستند که می روند ✗
- هؤلاء مؤمنات يذهبن] این ها مؤمنانی هستند که می روند ✓
 این مؤمنان می روند ✗
- هذان الصديقان مؤمنان] این دوستان، مؤمن هستند ✓
 این دو دوست، مؤمن هستند ✓
 این دو (این ها)، دو دوست مؤمن هستند ✗
- هذان صديقان مؤمنان] این ها دوستانی مؤمن هستند ✓
 این دو، دو دوست مؤمن هستند ✓
 این دو دوست، مؤمن هستند ✗
- بد نیست به مثال های اسم اشاره مفرد نیز دقت کنید:
- هذا الرجل مؤمن — این مرد، مؤمن است / هذا رجل مؤمن — این مردی مؤمن است
 هذه معلمة شابة تُشاهدنا — این یک معلم جوان است که ما را می بیند.
 هذه المعلمة شابة تُشاهدنا — این معلم، جوانی است که ما را می بیند.

(هنر ۹۰)

تست

«هؤلاء شاعرات ولهن أشعار ذات عاطفة و شعور عميق!»:

- ۱) این ها شعری هستند که اشعارشان دارای عاطفه ای نافذ و احساساتی عمیق است!
  - ۲) اینان شاعر هستند و اشعاری دارند که عاطفه ای نافذ و احساسی عمیق دارد!
  - ۳) این شاعران را اشعاری است با عاطفه تأثیرگذار و احساس عمیق!
  - ۴) این شعرا اشعاری دارند با عواطف تأثیرگذار و احساسی عمیق!
- پاسخ گزینه ۲ در این سؤال «شاعرات» بدون «ال» و تنها است (جمع + مفرد) پس — (اینان شاعر هستند).

(خارج ۹۶)

عین الضحیح:

- ۱) أولئك العقلاء يُبعدون أنفسهم عن كل أمر باطل: آن عاقلان خود را از هر امر باطلی دور می کنند!
  - ۲) هؤلاء الطلاب سيشاهدون ثمرة جدهم: این ها دانش آموزانی هستند که نتیجه سعی خود را خواهند دید!
  - ۳) أولئك الأنبياء تحمّلوا مشقة كثيرة لهداية الناس: آن ها پیامبرانی هستند که برای هدایت مردم، مشقت بسیاری تحمل کردند!
  - ۴) هؤلاء البنات كتبن رسائل لأبيهن الحنون حين كان في الجبهة: این دختران کسانی هستند که برای پدرشان وقتی در جبهه بود نامه محبت آمیز نوشتند!
- پاسخ گزینه ۱ در گزینه های (۲) و (۳) بعد از اسم اشاره، اسم «ال» دار آمده است پس اسم اشاره باید به صورت مفرد ترجمه شود دقت کنید در این گزینه ها اسم بعد از اسم اشاره همراه «ال» آمده و نباید به صورت «خبر» و با «هستند» ترجمه شوند، در گزینه (۴) «کسانی هستند که...» اضافی است.

- «قال يوسف لأبيه... إني رأيتُ أحد عشر كوكباً والشمس والقمر رأيتُهُم لي ساجدين» يوسف (ع) به پدر خود گفت: _____
- (۱) قطعاً من یازده ستاره را دیدم که همراه خورشید و ماه، برایم سجده‌کنان بودند!
- (۲) همانا من یازده ستاره و خورشید و ماه را دیدم، آن‌ها را برای خودم سجده‌کنان دیدم!
- (۳) من محققاً یازده تا از ستارگان را و نیز خورشید و ماه را رؤیت کردم که برای من در حال سجده هستند!
- (۴) من قطعاً از بین ستارگان یازده تا را دیدم که همگی به همراه خورشید و ماه برایم در حال سجده کردن بودند!
- پاسخ گزینه «۲» «رأيتُ» در عبارت دوبار آمده و فقط در گزینه (۲) دو مرتبه تکرار شده است.

نکات تکمیلی

- در ترجمه فعل امر و نهی مخاطب از «باید، نباید» استفاده نمی‌کنیم.
  - مثال اِذْهَبْ ← باید بروی. (غلط) / لا تَذْهَبْ ← نباید بروی. (غلط)
  - اگر فعل به صیغه غایب باشد و فاعل آن از نوع اسم ظاهر، فعل باید در اول جمله به صورت مفرد بیاید (چه فاعل مفرد باشد چه جمع). مثال جَاءَتِ النِّسَاءُ ← زنان آمدند.
  - جمع ترجمه شد.
  - به ترجمه دقیق فاعل و مفعول توجه کنید، (اگر در تشخیص فاعل و مفعول دچار ضعف هستید ابتدا درس جمله فعلیه را بخوانید).
✓ مرد شما را دید	✓ معلم به من کمک کرد
مثال شاهدکم الرجل] شما مرد را دیدید ✗	ساعدنی المعلم] من به معلم کمک کردم ✗
✓ پدر فاطمه را می‌بیند	✓ کارگر را دیدیم
پیری فاطمة الأب] فاطمه پدر را می‌بیند ✗	رأينا العامل] کارگر ما را دید ✗
✓ خداوند ما را دوست دارد	✓ علم، ما را کامل کرد
يُحِبُّنا الله] ما خداوند را دوست داریم ✗	أَكْمَلْنَا العلم] ما علم را کامل کردیم ✗

(ریاضی ۹۷)

تست ← عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) بعض الأحيان أنت في حالة الابتعاد من الله،: بعضی وقت‌ها تو در حال دور شدن از خدا هستی،
- (۲) ولا تری عیناک من الله أثراً،: و چشمانت نشانه‌ای از خدا نمی‌بیند،
- (۳) فجأة تحدث واقعة صغيرة وترجع إليه،: ناگهان اتفاق کوچکی می‌افتد و به سوی او برمی‌گردی،
- (۴) هذه يد الله التي تريد أن ترجعك!، این دست خداست که می‌خواهد تو برگردی!
- پاسخ گزینه «۴» «ترجعك»: تو را برگرداند «ضمير «ك» مفعول است.

(هنر ۹۷)

عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) تأمل، إن كانت السفينة في الماء ليس لها خطر، تأمل کن، اگر کشتی در آب باشد برای آن خطری ندارد،
- (۲) ولكن إن كان الماء في السفينة لها خطر جداً، ولی اگر آب در کشتی باشد بسیار برای آن خطر دارد،
- (۳) كذلك المؤمن، إن كان في الدنيا لا خطر له، مؤمن نیز اگر در دنیا باشد هیچ خطری برای او نیست،
- (۴) ولكن إن كانت الدنيا في قلب المؤمن، تهدده! ولی اگر دنیا در قلب مؤمن باشد تهدید می‌شود!
- پاسخ گزینه «۴» ضمير «ه» در «تهدده» مفعول است که ترجمه نشده «او را تهدید می‌کند».

مثلاً در تست زیر نباید برویم دنبال این‌که «الحب» درست است یا «المحبة» و... دنبال کلمات شبیه به هم باشید که اختلاف‌های مدّ نظر ما را دارند.

(تجربی ۹۲)

تست «چون عشق درست و حقیقی باشد، بلا به رنگ نعمت ظاهر می‌گردد!»:

- ۱) لو كان الحب حقیقیّاً مع الصداقة كلّ المصائب تتلّون بلون النعمة!
- ۲) عندما يكون حبنا مع الصداقة الحقیقیّة نعتبر المصائب نعمات!
- ۳) إن يكن الحب صادقاً و حقیقیّاً تظهر المصيبة بلون النعمة!
- ۴) إن كانت المحبة صادقة حقّاً تصیر المصيبة بلون النعمات!

پاسخ گزینه «۳» «بلا» مفرد است (رد ۱ و ۲)، «نعمت» مفرد است. (رد ۲ و ۴)

۳. سوالات چهارعبارتی

غالباً این سوالات ترجمه هستند (عربی به فارسی) نه تعریب، یعنی در سال‌های اخیر سوالات تعریب غالباً تک‌عبارتی بوده‌اند. بهترین راه این است که ابتدا از خواندن عبارت فارسی بیایید به عبارت عربی، دنبال چراغ سبزه‌ها باشید، به ظرافت‌های ترجمه (مثل کلمات کلیدی، فعل‌های خاص و...) بیشتر توجه کنید و بدانید شما دیگر امتیاز مقایسه را ندارید چرا که با یک گزینه روبه‌رو هستید. پس حل این تست‌ها با ریسک بیشتری همراه خواهد بود. در ابتدا سوالات چهارعبارتی، کمی سخت است پس با تمرین بیشتر توانایی و تسلطتان را افزایش دهید!

برای جمع‌بندی نکات و روش‌هایی که گفته شد چند تست را بطور کامل آنالیز و تحلیل خواهیم کرد تا مدل رفتاری با سوالات را به خوبی یاد بگیرید.

کالبدشکافی چند تست

تست «من لم یجد الجنة على الأرض لن يحصل عليها في السماء، الجنة قريبة منا و لا وسيلة للوصول إليها إلا

(انسانی خارج ۹۸)

الأعمال الحسنة!»

- ۱) هر کس بهشت را روی زمین نیابد آن را در آسمان نخواهد یافت، بهشت نزدیک ماست و فقط اعمال نیک وسیله رسیدن به آن است!
- ۲) کسی که بهشت روی زمین را نیافت آن را در آسمان نخواهد یافت، این بهشت در نزدیکی ماست و هیچ وسیله‌ای جز اعمال حسنه ندارد!
- ۳) هر کس بهشت روی زمین را پیدا نکرده، در آسمان هم پیدا نمی‌کند، بهشت در همین نزدیکی است و تنها اعمال حسنه وسیله رسیدن به آن است!
- ۴) کسی که روی زمین بهشت را پیدا نمی‌کند آن را در آسمان هم پیدا نمی‌کند، این بهشت نزدیک ماست و جز اعمال نیک هیچ وسیله‌ای برای وصول به آن نیست!

پاسخ گزینه «۱» «لن يحصل» بیانگر آینده منفی است (رد ۳ و ۴)، «مَنْ» ابتدای جمله است و بعدش دو فعل آمده پس شرط می‌باشد؛ (هر کس) (رد ۲ و ۴)، «الجنة» اسم اشاره ندارد پس «این» در گزینه‌های (۲) و (۴) اضافه است. «هم» در گزینه‌های (۳) و (۴) اضافه است!

دو نکته مهم سؤال ۱ «لا وسیلة للوصول إليها إلا الأعمال الحسنة» به دو صورت قابل ترجمه است:

- هیچ وسیله‌ای برای رسیدن به آن نیست به جز کارهای نیک.
- فقط کارهای نیک وسیله رسیدن به آن است.

۲ «لم یجد» چون فعل شرط و ماضی است به دو صورت قابل ترجمه است:

- ماضی ساده منفی ← نیافت
- مضارع التزامی منفی ← نیابد